

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak ponedeljek jutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana 4 Din, po razpisalnih dostavljena 5 Din mesečno.

160.000 glasov premalo

Pri predsedniških volitvah v Nemčiji je bilo oddanih 38 milijonov glasov — Hindenburgu manjka 160.000 glasov ali pol odstotka do izvolitve. Ponovne volitve bodo 10. aprila

Berlin, 13. marca. n. Današnji dan, ko so se po vsej Nemčiji vršile volitve državnega predsednika, ni minil brez prelivanja krvi. Kolikor je doslej znano, so bili v Porenju ustreljeni trije komunisti od narodnih socialistov. Še nikdar ni bila v Nemčiji agitacija in propaganda tako silna, kakor včeraj in prečnoči do jutra. Še davi ob 8. so razdelili na milijone volilnih letakov. Ponoči so prepleli z nešteti lepki vsi hiše, stebre in ograje. Prav tako so letala zmetala iz zraka na mesta in bližnje okolice na milijone volilnih letakov. Narodni socialisti so imeli v preteklem tednu nad 100.000 volilnih shodov. »Železna fronta« pa okoli 60.000.

Ze v ranem jutru so bili berlinski delavski okraji okrašeni z rdečimi zastavami in rdečimi draperijami, dočim so narodni socialisti razdelili na milijone in milijone znakov »Hackenkreuz«.

Ob 8. zjutraj se je pričelo živahno gibanje volilcev, ki so v množicah odhajali na volišča. Volitve so se vršile v Berlinu na 2584 voliščih. Razen pred volišči, kjer so se zbirale množice volilcev, je bilo drugače v mestu mirno. V delavskih okrajih so bile močno ojačene policijske straže. V Berlinu je bilo vpisanih v volilne imenike 4 milijone novih mladih volilcev. Volišča so zaprli ob 8. zvečer.

Dopolodne je razširil neki hamburški narodnosocialistični list v posebni izdaji vest, da je Hindenburga zadela kap. Zato so vse brezlične postaje v Nemčiji preko dneva vsako uro demantirale to vest in jo označevale kot lažljivo. Drž. predsednik Hindenburg je ob 11. dopoldne sprejel drž. tajnika Meisnerja, s katerim se je kasneje vozil celo uro v avtomobilu po mestu.

Vreme je bilo splošno zelo lepo, v hribih pa je bil današnji dan posebno primeren za smučanje. Zato so nemški sportniki v teh krajih glasovali že v zgodnjih jutranjih urah, nato pa odšli na smuko.

Vsa Nemčija je razdeljena na 35 volilnih okrožij in 68.000 glasovalnih srezov. Na čelu vsakega glasovalnega sreza stoji volilni zastopnik, ki ima na razpolago cel štab uradništva.

Berlin, 13. marca. AA. Udeležba pri volitvah je bila to pot izredno velika. Po splošni cenitvi je glasovalo povprečno 80 do 85 % volilnih upravičencev, na mnogih krajih pa je dosegla volilna udeležba celo 90 do 93 %.

Po dosedaj znanih rezultatih je državni predsednik Hindenburg na nepričakovano mnogih voliščih dosegel absolutno večino.

Berlin, 13. marca. g. V Berlinu do prvih popoldanskih ur ni bilo posebnih motenj med volitvami, dasi je bilo po cestah sem in tja več pretepov. Od sobote popoldne do nedelje popoldne je morala policija zapreti skupno okoli 350 oseb. Zaključne ure volitev so kakor dopoldne, razen neznatnejših incidentov, potekle brez trenja. Volilna udeležba v Berlinu je znašala okoli 85 odstotkov.

Leipzig, 13. marca. V jugozapadni, južni in srednji Nemčiji so volitve državnega predsednika do prvih popoldanskih ur potekle brez incidenta. Volilna udeležba je bila v splošnem zelo živahna in je znašala do prvih popoldanskih ur 60 do 70 odstotkov. V splošnem računajo, da bo volilna udeležba tudi v teh deželah dosegla 75 do 85 odstotkov.

München, 13. marca. Najvišji volilni lokal v Nemčiji Schneewernerhaus na Zugspitzu javlja ob 16.40 končni rezultat glasovanja predsedniških volitev: za Hindenburga 77, za Hindenburga 106, za Hitlerja 57, za Thälmanna 8, za Wintra nobenega glasu.

Berlin, 13. marca. Iz raznih krajev prihajajo nadaljnje časne vesti o izidu predsedniških volitev ugotovljajo brez izjeme izredno močno volilno udeležbo. Tako je bilo v Hessenu mestoma do 90 odstotkov volilnih udeležencev. V Darmstadt so se narodni socialisti in komunisti odrekli vsaki politični propagandi v teku nedelje, tako da niti tamkaj niti drugod ni prišlo do kršenja miru. Volilna udeležba je presegala 80 odstotkov tudi v Porenjski Pfalzi. Na deželi so izredno narasli glasovi za Hitlerja, dočim je v večjih mestih ugotovili porast komunistov, dasi določenih številk še ni na razpolago.

Nekateri podrobni rezultati

Ob 11.45 so bili znani naslednji končni rezultati iz okrožij: Köln-Aachen: oddanih glasov 1.255.000, Hindenburg 820.000, Hitler 216.000, Thälmann 183.000, Düsterberg 82.000; Koblenz-Trier: Hindenburg 420.500, Hitler 156.000, Thälmann 82.200, Düsterberg 52.800; Bayrisch-Rheinpfalz: Hindenburg 295.000,

Hitler 206.000, Thälmann 63.000, Düsterberg 11.900;

Vzhodna Pruska: oddanih glasov 1 milijon 206.000, Hindenburg 510.000, Hitler 402 tisoč, Thälmann 160.000 (velik porast komunistov) Düsterberg 134.000;

Düsseldorf-Ost: oddanih glasov 1.302.000, Hindenburg 594.200, Hitler 335.000, Thälmann 323.000, Düsterberg 47.000;

Gornja Bavarska: Oddanih glasov 1 milijon 502.000, Hindenburg 978.500 (absolutna večina), Hitler 357.000, Thälmann 115.000, Düsterberg 31.000.

Severna Westfalska: oddanih glasov 1 milijon 434.500, Hindenburg 768.000 (absolutna večina), Hitler 318.000, Thälmann 173 tisoč (velik porast komunistov), Düsterberg 75.500.

Crefeld: Hindenburg 10.300, Hitler 4.300, Thälmann 2.400, Düsterberg 670.

Altona: Hindenburg 23.200, Hitler 13.500, Thälmann 9.000, Düsterberg 2.300.

Magdeburg: Hindenburg 321.500, Hitler 189.000, Thälmann 94.000, Düsterberg 42.500.

Leipzig: Hindenburg 48.400, Hitler 18.000, Thälmann 15.600, Düsterberg 8.900, Winter 2.500. (Hindenburg ima v Leipzigu absolutno večino.)

Kassel: Hindenburg 24.000, Hitler 17.900, Thälmann 4.700, Düsterberg 3.600.

Karlsruhe (mesto): Hindenburg 50.982, Hitler 28.845, Thälmann 9.137, Düsterberg 1996, Winter 1095.

Stuttgart: Hindenburg 99.414, Hitler 28 tisoč 101, Thälmann 23.558, Düsterberg 5 tisoč 543, Winter 634. (Hindenburg ima absolutno večino.)

Stuttgart (predmestje): Oddanih glasov 247.071, Hindenburg 157.140, Hitler 45.380, Thälmann 34.296, Düsterberg 9.146, Winter 936.

Baden: Hindenburg 158.602, Hitler 100 tisoč 779, Thälmann 24.006, Düsterberg 6.788, Winter 575.

Hamburg: Hindenburg 165.600, Hitler 70 tisoč, Thälmann 43.000, Düsterberg 13.000.

Köln: Hindenburg 143.000, Hitler 42.000, Thälmann 40.000, Düsterberg 2.500.

Erlangen: Hindenburg 11.000, Hitler 6.500, Thälmann 900, Düsterberg 615.

Görlitz: Hindenburg 8.900, Hitler 9.900, Thälmann 750, Düsterberg 2.100.

Kiel: Oddanih glasov 149.000, Hindenburg 62.000, Hitler 55.000, Thälmann 16.000, Düsterberg 17.600.

Duisburg-Hamborn: Hindenburg 112.458, Hitler 56.940, Thälmann 16.202, Düsterberg 11.359.

Württemberg: Oddanih glasov 1.110.308, Hindenburg 637.297, Hitler 301.955, Thälmann 95.572, Düsterberg 72.757, Winter 2501.

Mainz, 13. marca. AA. Od 89.000 oddanih glasov je prejel Hindenburg 58.000 glasov.

Rezultat v Berlinu

Berlin, 14. marca. r. V Berlinu je glasovalo 2.898.000 volilcev in volilk, Hindenburg je dobil 1.308.000 glasov, Thälmann 685.000, Hitler 665.000, Düsterberg 232.000 in Winter 8000 glasov.

Končni izid

Berlin, 13. marca. O pol 9. je bilo preštetih kakih 2 in pol milijona glasov iz vse Nemčije. Od teh je prejel Hindenburg en milijon 255.000, Hitler 695.000, Thälmann 351.000.

Berlin, 13. marca. AA. Do 9. ure je bilo prešteti pet in pol milijona glasov. Hindenburg je prejel 2.673.000, Hitler 1.668.000, Thälmann 793.000, Düsterberg 361.000, Winter 16.000.

Berlin, 13. marca. AA. Deset minut pred deseto uro je bilo prešteti 11,4 milijona glasov. Za Hindenburga je bilo oddanih 5,5 milijona, za Hitlerja 3,5 milijona (ki rapidno raste), za Thälmanna 1,5 milijona, za Düsterberga 840.000 glasov.

Berlin, 13. marca ob 22.40: Do sedaj je bilo prešteti 22 milijonov glasov. Od tega so dobili: Hindenburg 10,9, Hitler 6,7, Thälmann 2,9 in Düsterberg 1,5 milijona glasov.

Berlin, 14. marca. Končni rezultat današnjih volitev je: veljavno oddanih glasov 37.660.000, Hindenburg 18.662.000, Hitler 11.328.000, Thälmann 4.971.900, Düsterberg 2.558.000, Winter 141.000.

Hindenburgu manjka torej 168.000 glasov do absolutne večine, ki bi znašala 18.830.000 glasov. V procentih je dobil 49,5 odstotka, tako da je za pol odstotka ostal za absolutno večino.

Druge volitve se bodo vršile dne 10. aprila. Takrat bo za izvolitve zadostovala relativna večina in po današnjem rezultatu ni dvomil, da bo Hindenburg izvoljen.

Poljska in podunavski gospodarski blok

Poljske ni mogoče izključiti s podunavskih tržišč — Rumunija je solidarna z Malo antanto

Varšava, 13. marca. AA. List »Kurier Pommny« priobčuje članek izpod peresa Aleksandra Lednickiega pod naslovom »Podunavski načrt«. Članek razčlenjuje to vprašanje in skuša določiti stališče, ki naj ga zavzame Poljska k Tardieujevemu načrtu o gospodarskem sodelovanju med podunavskimi državami. Poljska leži v območju Visle in zato je ni moči smatrati za podunavsko državo. V tradiciji in v interesu Poljske so dobri odnosi s baltskimi državami in pa težnja po okrepitvi na obali Baltskega morja. Hkratu ima Poljska po mnenju članarja zgodovinske in gospodarske zveze z bližnjim vzhodom, kamor vodi velika mednarodna cesta preko podunavskih držav.

Zato Poljske ni mogoče izključiti s podunavskih tržišč. Lednicki opozarja v tej zvezi na še neobjavljeno delo francoskega pisatelja Delapisa o petletnem evropskem načrtu. V tem delu razlaga francoski pisec misel o dveh Evropah. Ena je agrarna Evropa, druga pa industrijska. Poljska pa pripada po svojem sestavu tako agrarni kakor industrijski Evropi. Zato nastaja vprašanje, kako naj agrarna Poljska na nekak način izpopolni industrijske podunavske države, n. pr. Češkoslovaško in Avstrijo, in kako naj industrijska Poljska zadosti potrebam agrarnih držav, kakršne so Madžarska, Jugoslavija in Bolgarska.

Pisec je mnenja, da je misel o gospodarskem sodelovanju srednjeevropskih držav ustvarljiva, čeprav obstojajo gospodarske in politične zapreke.

Bukarešta, 13. marca. AA. Zunanji minister princ Ghika je izročil zastopnikom listov ekspoze, v katerem ugotavlja, da so med državami Male antante dobri in pristrčni odnosi. Predstavniki držav Male antante so v Zenevi v stalnem medsebojnem stiku. Ti predstavniki so že na prvem sestanku v Zenevi proučili tudi vprašanje trgovinskih pogojev, ki naj pospešijo gospodarsko obnovo zainteresiranih držav.

Kasneje so ugotovili tudi to, da se za njihova pogajanja zanimata tudi francoska in angleška vlada in da ta pogajanja niso v nasprotju z interesi Italije. Rumunija, je pristavil princ Ghika, motri z največjo blagohotnostjo vse mednarodne napore in prizadevanja te vrste. Spomenica francoske vlade o sodelovanju v srednji Evropi je našla v državah Male antante najpristršnejši odziv, kajti namen francoske vlade je pospeševanje obnove in ozdravljenja gospodarskega položaja in stanja v srednji Evropi. Pri tem so seve izvzete vsakršne politične tendence. Sporazum o gospodarskem sodelovanju med podunavskimi državami naj sloni na praktičnih osnovah brez nadvlada te ali one velesile. To vprašanje je izrednega pomena in potrebuje največje pozornosti zaradi primerne rešitve.

Nova vest o Lindberghovem otroku

Pariz, 14. marca. Pozno zvečer je prispela semkaj vest, da se je naposled posrečilo najti nad teden dni pogrešnega otroka letalca Lindbergha. Danes popoldne je preiskovalni sodnik Crosswille v Thennesseju brzojavno sporočil Lindberghu, da so bili aretirani štirje roparji, ki so bili v zvezi z ropom njegovega otroka. Po daljšem zaslišanju so roparji priznali, kje se otrok nahaja. Sodičnik je opisal Lindberghu otroka in Lindbergh je na podlagi tega opisa spoznal, da je otrok res njegov. Njegovo domnevo so potrdili tudi zdravniki, ki so otroka preiskali. Vest o najdbi otroka je izzvala v ameriški javnosti ogromno senzacijo.

(Gornja vest je bila razširjena iz Pariza po radiju. Od drugod ponoči ni bilo mogoče dobiti potrdila vesti, zato jo objavljamo z vso rezervno. Op. ur.)

Znižanje draginjskih doklad drž. uslužbencev

Uredba o novi odmeri osebnih draginjskih in rodbinskih doklad, ki stopi v veljavo s 1. aprilom

Beograd, 13. marca. M. Danes je bila izdana uredba o novi odmeri draginjskih doklad za državne uslužbence, o kateri je bilo izdano v merodajnega mesta naslednje tolmačenje:

Novo določene draginjske doklade stopijo v veljavo s 1. aprilom 1932 obenem z novim proračunom. S to uredbo se znizajo draginjske doklade, kar je posledica izdatke, indirektno pa posledica sedanjega gospodarskega položaja v državi. Četudi so se znizali materialni izdatki in proračunu do skrajne meje možnosti, ni bilo mogoče doseči ene razbremenitve, kakor jo zahtevajo sedanje prilike. Zaradi tega so se morali znizati tudi krediti za osebne izdatke. Z novo uredbo se znizajo dosežanje osebne draginjske doklade skladno z znizanimi krediti za osebne izdatke tako, da se zakonska osnova za izplačilo osebnih prejemkov krije s predvidenimi proračunskimi krediti.

Znižanje znaša 5 do 11 odstotkov skupnih prejemkov ter je diferencirano v dveh smereh. Na eni strani je izvedena diferenciacija po činu tako, da se za večji odstotek znizajo prejemki višjih uradnikov, za manjši odstotek pa prejemki nižjih državnih uslužbencev. Na drugi strani je izvedena diferenciacija po draginjskem razredu tako, da se v večji meri znizajo prejemki državnih uslužbencev v nižjih draginjskih razredih, kjer je življenje cenejše, manj pa v višjih draginjskih razredih, kjer je življenje dražje in kjer so zlasti stanovanjske najemnine mnogo višje.

Osebna draginjska doklada je oblika pristojbin, ki ni stalna, kakor so ostali službeni prejemki, marveč se lahko v smislu zakonskih določb z uredbo poveča, znizata ali ukine v skladu z draginjskimi prilikami. Ta oblika pristojbin ima značaj regulatorja prejemkov po draginjskih razredih, bilo navzgor, bilo navzdol. Če se upoštevajo sedanje cene življenjskih potrebščin je gotovo, da je draginja dokaj popustila v primeri z draginjo pred enim ali dvema letoma ter da se je splošno življenje nekoliko pocenilo. Če samo to opravičuje znizanje draginjskih doklad ne glede na njuno potrebo, ki jo narekuje proračunsko ravnotežje. Zlasti je treba naglasiti, da po tem znizanju skupni prejemki državnih uslužbencev ne bodo nižji, kakor so bili pred 1. januarjem leta 1929, ko je bilo življenje, zlasti pa stanarine nedvomno mnogo dražje, kakor so danes.

Z novo uredbo se odmerjajo:

Rodbinske doklade

Rodbinska doklada za ženo in otroka znaša po 140 Din mesečno ter pripada za zakonito ženo in vsako v zakonu rojeno ali pozakonjeno dete. Rodbinska doklada za ženo ne pripada, ako je žena aktivni ali upokojeni državni, banovinski ali občinski uslužbenec, ali če je žena v službi države, banovine ali občine kot dnevičar ali pa kot honorarni ali pogodbeni uslužbenec. Prav tako ne pritiče rodbinska doklada za ženo, če živi žena od svojega premoženja, ali če ima privatno službo ali kako samo-

stojno pridobitno delo katerekoli vrste, ki ji donša mesečno nad 200 Din čistega dohodka. Tudi ne gre draginjska doklada za ženo, če živi žena ločeno od moža ne glede na to, ali je zakon sodno ločen ali ne.

Če sta oče in mati v državni službi, pripada draginjska doklada za otroke očetu. Če pa je mati v državni službi, oče pa za zasedbi uslužbenec, potem ne pritiče draginjska doklada za otroka. Naposled ne pritiče draginjska doklada za otroka, ki je dopolnil 16. leto starosti ali če ima otrok nad 200 Din mesečnih dohodkov ali če je brezplačno v državnem, banovinskem ali občinskem zavodu.

Osebne draginjske doklade

Ministrski predsednik 5000; ministri in bani 3500; uradniki civilnega reda in uradniki državnih prometnih ustanov pa:

Table with 3 columns: Skupina, stopnja, draginjski razred. Rows 1-10 showing various ranks and their corresponding amounts.

Oficirji in odgovarjajoči čini pri mornarici:

Table with 3 columns: Rank, stopnja, draginjski razred. Rows for Brigadni general, polkovnik, podpolkovnik, major, kapetan II. klase, kapetan I. klase, poročnik, podporočnik, zvaniki civilnega reda, zvaniki državnih promet. ustanov.

1., 2. in 3. stopnja 755 555 505; 4. stopnja 750 550 500; zvaniki II. kategorije: 1. skupina 735 560 510; 2. skupina 710 550 500; 3. skupina 685 525 480; služitelji civilnega reda 585 485 460; služitelji prometnih ustanov 575 475 450

Draginjski razred obsega gradbeni okoliš kraja, v katerem je državni namestbenec nastavljen. Uslužbenec, ki se začasno uporablja izven kraja svoje stalne nastanitve, pripadajo draginjske doklade onega draginjskega razreda, v katerem so postavljene. Če sta mož in žena v državni službi, imata vsak zase pravico na polno draginjsko doklado, ne glede na to, ali stanujeta v istem kraju ali ne.

Ostale določbe uredbe se nanašajo na administrativne predpise glede uveljavljanja pravice do draginjskih in rodbinskih doklad.

Samomor kralja vžigalic

Švedski finančnik Kreuger, ki ima tudi pri nas vžigalčni monopol, je izvršil samomor zaradi finančnih težkoč

Stockholm, 13. marca. AA. Samomor znanega kralja vžigalic Ivarja Kreugera je tu zbudil nepopisno presenečenje. Pričakujejo, da bodo borzo za nekaj dni zaprli. V poučenih krogih sodijo, da je Kreuger izvršil samomor zato, ker se mu niso posrečila pogajanja v ameriških Zedinjenih državah za podelitev kredita, ki bi mu bil potreben, da poravna obveznosti, ki zapadejo ta mesec. Razen tega Kreuger ni mogel doseči odgoditve izplačilnega roka pri nekaterih lokalnih kreditih.

Pariz, 13. marca. O samomoru švedskega industrijalca Kreugera poročajo: Na njegovi pisalni mizi so ležala tri pisma, in sicer eno za sestro, drugo za podpredsednika upravnega sveta Kreugerjeve družbe in tretje za nekega osebnega Kreugerjevega prijatelja v Stockholmu. V vseh pisnih naglasa Kreuger, da se je zaradi finančnih težav, v katere je zašel zadnje mesece, navelič življenja in segel po orožju. Nenadna Kreugerjeva smrt je izzvala v industrijskih in komercialnih krogih veliko razburjenje.

Stockholm, 13. marca. AA. V izjavi, ki jo je danes dal direktorju švedske agencije, je predsednik švedske vlade rekel, da je treba pripisovati kot posledico samomora kralja vžigalic Kreugera velike reklamacije glede podjetij, ki so v poslovnih zvezah s Kreugerjevo skupino. Zato je vlada predložila parlamentu zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da sme dovoliti privatnim podjetjem določeni rok za povračilo njihovih dolgov.

Pariz, 13. marca. AA. Samomor kralja vžigalic Kreugera je povzročil v Parizu veliko senzacijo. Ker so krožili glasovi, da je francoska država dolgovala Kreugerju več sto milijonov frankov, je finančni urednik »Matina« zaprosil neko znano finančno osebnost za potreb-

no pojasnilo o tej stvari. Ta osebnost mu je odgovorila, da je Francija že pred letom dni vrnila Kreugerju znesek, ki ga je posodil Franciji v zvezi z vžigalčnim monopolom. Finančne nepravilke, v katere je Kreuger zašel so izvirale od posojil, ki jih je Kreugerjeva skupina dovolila nekaterim državam, ki so potem proglasile moratorij.

Newyork, 13. marca. g. Včeraj so prišli v veliki množini na trg papirji Kreugerjevega in Tollovega koncerna, dasi se še ni vedelo za Kreugerjevo smrt in je vest o njegovem samomoru prišla že po zaključku borze. Prodajalci so dosegli približno četrtino celodnevnega prometa. 165.000 komadov Kreugerjevih delnic se je prodalo po ceni, ki je bila nekoliko pod dnevnim tečajem. »New York Times« beležijo, da v Walstreetu niso več dvomili o tem, da bil Kreuger, če bi bil živel še nekaj ur dalje, doživel velik polom. Približno dva in pol milijona njegovih deležev je prešlo v zadnjih 12 mesecih iz evropske posesti v roke Americanov. Za časa svojega zadnjega obiska v Walstreetu je skušal Kreuger na vsak način dvigniti notacijo svojih papirjev.

Proračun v finančnem odboru senata v načelu odobren

Beograd, 13. marca. p. Finančni odbor senata je imel tudi danes svojo sejo ter je nadaljeval razpravo o proračunu. Snoči se je vršila razprava pozno v noč ter je bil proračun po daljši debati v načelu sprejet. Na današnji seji se je pričela podrobna razprava ter so bili sprejeti proračun vzhovne državne uprave, proračun ministrstva pravde, prosvetnega ministrstva in zunanje ministrstva. Resorni ministri so imeli pri tej priliki daljše ekspozije. Na mesto odsotnega zunanjega ministra je postal ekspozice o zunanji politiki in obrazložil proračun zunanjega ministrstva minister za trgovino in industrijo g. dr. Kramer.

Glavna skupščina SLD

Srebrno jubilejno leto zelene bratovščine

Ljubljana, 13. marca. Glavna skupščina SLD se je vršila dopoldne v salonu restavracije na glavnem kolodvoru. Dasi so to pot zborovali le delegati podružnic, je bil salonski zaseden popolnoma. Posetilo je zborovanje tudi več drugih članov SLD. Predsednik dr. Lovrenčič je pozdravil vse navzoče, posebno funkcionarje in zastopnike državnih uradov, senatorja in podpredsednika lovske zbornice dr. Ravniharja, direktorja šumskih uprav ing. Božiča in zastopnika Strelske družine polkovnika Novakoviča. Predsednik je poudaril, da letos poteče 25 let, odkar je pričelo delovati SLD. Dne 7. aprila 1907 je bil ustanovljen Lovski klub, jesen pa se je vršil prvi občni zbor SLD. Velevažna je bila predsedniška izjava, da je bila desetletna četrstoletna doba posvečena organizaciji slovenskega lovstva, in sedaj, ko smo organizirani, ko imamo okvir, moramo pričeti z nadaljnjim poglobljenim delom. Stremiljenje SLD mora biti, da v novi dobi pokazemo neločeno, da lovstvo ni prazen sport nekaterih, marveč važna gospodarska panoga, da pripravimo občine do tega, da bodo tekmovalne medsebojno, katera bo imela boljše lovišča in od njih večje dohodke. Kasneje je bilo sklenjeno, da bo važna petindvajsetletnica primerno praznovana, za kar bo skrbel redakcijski odbor. Vdanostni brzojavki sta bili poslani Nj. Vel. kralju in kraljici, pozdravne brzojavke pa ministru za šume in rudnike.

Tajniško poročilo je prečital solski ravnatelj g. Repovš. Sedanjih stalež članov v raznih podružnicah je naslednji: podružnica Celje šteje 553 članov, Kranj 433, Ljubljana 1464, Ljutomer 250, Maribor 715, Ptuj 374, Ribnica 235, Stari trg 119, Trbovlje pa 249. Vseh članov je 4392, med tistimi 129 ustanovljenih, 33 pa je inozemcev. — Blagajnik je poudaril, da že dvajsetletje poroča na tem mestu, na kar je navajal dohodke in izdatke društva. Pregledniki računov so ugotovili, da je blagajna v najlepšem redu, za kar je bila blagajniku poleg absolutorija izrečena tudi zahvala za naporno in vzorno delovanje. Odbor je predlagal blagajniku

tudi nagrado, ki jo je za blagajnik hvaležno odklonil v prid društvu. Prav tako je bil podan absolutorij s pohvalo celotnemu odboru.

Glede prispevkov za leto 1932 je predlagal profesor Mravljak to-le resolucijo, ki je bila sprejeta soglasno: Članski prispevki za leto 1932 naj bodo, kakor jih je določil osrednji odbor. Nadalje naj osrednji odbor določi pravočasno prispevke za leto 1933. Osrednji odbor ima pravico spreminiti odtodno povišati tangento, ki pripada podružnicam od prispevkov članov. — K 8. točki o društveni reorganizaciji je bila prav tako sprejeta soglasno resolucija profesorja Mravljaka, glaseča se: Reorganizacija SLD na podlagi novega lovskega zakona se odgodi, dokler osrednji odbor ne bo smatral za nujno potrebno, da se reorganizacija izvede. V tem primeru je osrednji odbor pooblaščen, da pripravi nova savezna in društvena pravila ter skliče izredni občni zbor, ki bo odobril nova pravila.

Samostojnih predlogov ni bilo, pač pa je bila živahna debata pri slučajnostih.

Dr. Stanko Bevk je omenjal škodo, ki jo delajo divji lovcvi; lovski pazniki so nasprotno takim nepridipravom v zelo težavnem položaju. Potrebno bi bilo, da se ravnano po naši sosedni Avstriji in razširimo pravice lovskih čuvajev. Strogo je treba nadzorovati prodajo orožja, posebno dražbe orožja pri sodiščih, to je dražbeno orožje, odvzeto lovskim tatovom. Kaj rado se dogodi, da pride zopet v roke nepoklicanih. Mnogo škodo povzročijo lovski tatovi s strupom; tudi glede prodaje strupa naj bi interveniralo SLD. Govorilo se je tudi o lovski škodi. Primerno bi bilo, da bi v to svrhu stopili v stike z zavarovalnicami. Tako bi bili posestniki polja in gozdov odškodovani, lovcev pa bi se olajšali že itak hudi izdatki. K zaključku je naprosil predsednik vse državne funkcionarje, ki so lovci, naj podpirajo lovstvo pri vsaki priliki. Dr. Salamun pa je v imenu vseh zborovalcev prosil predsednika, naj tudi on ne izvrši, kar je nameraval, in naj ostane še v naprej na čelu naše zelene bratovščine.

Krvav zločin na Dolenjskem

Zločinec je dvema fantoma razparal trebuh

Novo mesto, 13. marca. Pospali. Ko so se prebudili, so znova začeli piti.

Okrog 5. popoldne je prišel v gostilno Janez Jakopin z dvema bratoma. Takoj v veži je nastal prepir med enim izmed Jakopinovih bratov in Možinovim Poldetom, to pa zaradi nekega starega tepeža. Tedaj je prihitela Poldetova mati Mina in je sina potegnila stran. Tedaj pa je Jože Jakopin že bil pred gostilno v prepiru z Janezom Strukliem, kateremu je pristopil na pomoč Možinov Jože. Razvil se je pretep, večer prišli pred hišo obeh godovnikov v kategera je Janez Jakopin posegel z 22letni Jožem Možino, njegov 21letni bratodprtmit nožem. Na mestu je Jožetu Polde, njuna mati Mina in 22letni Janez Možini in Janezu Strukliju razparal trebuh. vsi iz Zabrdja v mirenski občini. Pa tudi mati Mina Možinova je dočim. Priredili so godovnikoma »frohte«. Pa tudi mati Mina Možinova je dočim. Priredili so godovnikoma »frohte«. Pa tudi mati Mina Možinova je dočim. Priredili so godovnikoma »frohte».

Na Dolenjskem se je včeraj odigral krvav dogodek, ki je zaradi svoje grozote močno razburil prebivalstvo. Bat-tar Janez Jakopin, po domače Pumpar iz Gorenje vasi, je razparal trebuh dvema kmetiskima fantoma, ki se zdaj v novomeški bolnici borita s smrtjo. Do žalostnega dogodka je prišlo takole:

Na Gomili pri Mirni sta včeraj godovala posestnik Gregor Mole in njegov sin. Kakor je tu navada, so že na predvečer prišli pred hišo obeh godovnikov v kategera je Janez Jakopin posegel z 22letni Jožem Možino, njegov 21letni bratodprtmit nožem. Na mestu je Jožetu Polde, njuna mati Mina in 22letni Janez Možini in Janezu Strukliju razparal trebuh. vsi iz Zabrdja v mirenski občini. Pa tudi mati Mina Možinova je dočim. Priredili so godovnikoma »frohte».

Sončna nedelja

Ljubljana, 13. marca.

Dumajska vremenska napoved se redkokdaj zmoti. Za sredo je napovedala snež, enako za četrtek in petek. In je res vse tri dni snežilo pa še v soboto povrh da smo dobili skoraj 80 cm snega, ki ga razen smučarjev ni bil nihče vesel. Ko je danes zopet zasijala nedelja v solncu, le pohitelo v belo naravo vse, kar premore smuči in sanke. Menda se nikoli ni bilo toliko smučarjev v bregovih kakor danes. Na Golovcu, pa na Rožniku in Gradu, na Sv. Katarini, v Podutiku in drugod je kar mrgolelo. Smuka pa ni bila baš prvovrstna. Ponoči je sicer živo srebro padlo na 5 pod ničlo, in je bil zjutraj snež prvovrsten, toda že v teku dopoldneva je nastopil jug. Nesreča zaenkrat ni bila javljena nobena, vsaj ne iz okolice Ljubljane in je reševalna postaja počivala. Tudi sicer kronika ne beleži nikakih posebnih dogodkov.

Lz akvaristove torbe

O rastlinah in drugo.

Rastline so za akvarista dokaj važen predmet, ker je od njih odvisno skoroda vse življenje v ribogojnici. Zivali potrebujejo kisik za dihanje, katerega dobivajo iz rastline. Mnogim ribicam, polžem, hroščem, žuželkam in ličinkam služijo za hrano in jim nudijo povoljna mesta za odlaganje mresta in jajčkov. Poleg tega čistijo vodo, ker vsesvajajo vse snovi, katere se nahajajo v vodi in ki so jim potrebne za rast. Ker so torej najvažnejši činitelji v sobni ribogojnici, jim moramo posvetiti posebno pozornost, jih skrbno negovati in jim nuditi najbolj prilike za njihovo življenje. V to svrhu jim preskrbimo dobre zemlje, polne v njih snovi. Tako zemljo najdemo na močvirnatih travnikih, kjer so se v teku mnogih tisoletij nagomilavale strohnele rastline in se pretvorile v črno zemljo in šoto. Radi tega delujejo nekateri v akvariji na rahn zdrobljeno šoto, ki ima obilo rednih snovi. Kjer take zemlje ni, zadostuje vrtna zemlja ali pa zmes vrtno in flovnate zemlje in mulve. Ker se v zemlji in v mulki nahajajo razne klice, moramo te uničiti z vročo vodo.

Zemlje nasužje v višino kakih 4 do 6 cm in da se zgosti, jo dobro poteptaš z diammi. Pri tem skrbi, da ti nastane poševna ravnina, ki ima namen, da se odpadki in smeti pomikajo navzdol k najnižji točki, odkoder jih odstraniš z posebno natego ali pa s gumasto cevjo. Pri tej priliki naj omenim, da nekateri akvaristi vsajajo rastline v mlvko ali pa v lončke. Mlvka ima premalo rednih snovi, lončki pa ne nudijo prirodne slike.

Najprikladnejše rastline so vedno zelene in vedno rastoče rastline, k' prenašajo zmerno temperaturo. Rastlina, ki ne raste, ne daje kisika. Podvodne rastline pripravljamo, ker akvarij je treba pokriti s stekleno ploščo, sicer postane gladina prašna, in često se počene kakor ribica čez rob. Akvaristi pa, ki hočejo gojiti visoke rastline, kakor so rogoz, šaš, perunike, poročniki, kaluznice itd., naj pokrijejo dno akvarija s 15-centimetarsko plastjo zemlje. Podvodne rastline vsadi v oddaljenosti 4 cm drugo od druge, večje rastline naj pa stoji v razdalji kakih 15 do 20 cm. Rastline vsadiš tja, kjer je plast zemlje debelejša. Ona poltvoja ribogojnica, kjer je plast tanjša, naj ostane nezasedena, da utegneš opazovati ribice.

Ko so rastline vsajane v zemljo planirana, posujemo dno z mlvko. Plast naj bo 2 do 3 cm debela. Ko je to urejeno napolnimo akvarij z vodo do roba, vliვაje vodo na razprostrti papir, sicer se voda skali. Pote: odstranimo papir in čakamo okoli 14 dni, da se rastline primejo. Ko je ta doba pretekla, denemo v akvarij ribice, polže in drugo, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da potrebuje vsaka 5 cm dolga ribica in vsaka školjka 1 l vode. Torej, prostornina akvarija v litrih, manj prostornina, ki jo zavzema zemlja in mlvka, nam določi število ribic.

Za novice in za akvariste priporočam rmanec (Myriophyllum). Rmanec ima nitkasto listje in daje obilo kisika, ne potrebuje mnogo svetlobe in prenaša nizko temperaturo. Potem Račjo zel (Helodea canadensis in H. densa) z ozkimi kratkimi listi. Strelušo (Sagittaria sagittifolia) s sulčastimi listi in podvodni sveder (Vallisneria spiralis) z dolgimi, trakastimi, ozkimi, zgornj zaokroženimi listi, podobni podolgovatemu svedru. Poslednje tri rastline ne preneso, kakor n. pr. rmanec, nizke temperature (4—6°). So še druge zelo lepe podvodne in plavajoče rastline, o katerih bom pozneje govoril. Zal, da večina naših rastlin umre jeseni, so pa tudi take, ki zelene vso zimo. Od okusa posameznika je odvisno, ali zasadi akvarij eno ali pa več vrst rastlin. Lepo je v drugo. Rastline, ki jih vsadimo, moramo dobro oplakniti, posebno one, ki smo jih dobili zunaj v bayerjih in jarkih, ker so zavetišče in bivališče razne vodne in mikroskopske golazni, ki ribicam škoduje in jih celo umorijo. Vodo, v kateri oplaknemo rastlino, pomešamo s kisom, soljo, ali pa s hypermanganom, nakar paraziti odpadejo. — O. S.

Obrambni kongres čevljarjev in usnarjev

Velika udeležba iz vseh krajev dravske banovine

Celje, 13. marca.

Dopoldne se je vršilo v dvorani Celjskega doma veliko manifestacijsko zborovanje čevljarjev in usnarjev, ki ga je sklicala Zbornica za TOI v Ljubljani. Prišlo je nad 200 delegatov čevljarstva in usnarjske stroke iz vse dravske banovine. Bile so zastopane Zveza čevljarških združenj za dravsko banovino in Ljubljani, Zveza obrtnih združenj za dravsko banovino in Celju, Društvi industrijev in veletrgovcev v Ljubljani, Čevljarstva in usnarjska industrija v dravski banovini, vse zadruge čevljarjev, Zadruga oblačilnih strok za dravsko banovino, obrtna zadruga usnarjev in mnoge druge skupne rokodelske zadruge. Predsedoval je podpredsednik Zbornice za TOI in predsednik obrtnega odseka g. Engelbert Franchetti, ki je poudaril, da se mora smatrati to zborovanje tako resno in važno, da se na njem ne sme obravnavati nobeno drugo vprašanje, kakor rešitev čevljarstva, ki je zašla zaradi neznozne konkurence s strani Bat'e in obupen položaj. V državi je nad 50.000 pripadnikov čevljarstva stroke in vsi ti z uslužbenci in družinami doživljajo najtežjo krizo v borbi za obstanek. K besedi se je prijavilo poleg glavnega referenta se 24 govornikov. Bila je poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pa brzojavni pozdravi g. ministrskemu predsedniku Petru Zivkoviču, ministru za trgovino in industrijo g. dr. Kramerju, ministru socialne politike g. Puclju, ministru financ g. dr. Djordjeviču, pomočniku ministra za trgovino in industrijo g. Ivanu Mohoriču in banu g. dr. Marušiču.

položaju mora čevljarstva stroka v nekaj letih popolnoma propasti.

Čevljarški mojster in zbornični svetnik g. Litrop je nato predlagal resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in v glavnem zahteva:

1. Ukine naj se izdajanje deviznih dovoljenj za plačilo uvoženih čevljarških izdelkov. Iz domačih proizvodnja lahko krije vso potrebo; luksuznega blaga, ki bi se je v državi ne izdelovalo, pa v časih sedanja silne gospodarske depresije ne potrebujemo.
2. Carina na čevljarstva izdelke naj se poviša; sedanja zaščitna carina ni zadostna, ker se je uvoz čevljev v zadnjih letih podvojil.
3. Bat'i in drugim tovarnam naj se preprovo ustanovljajo čevljarških popravilnic, do katerih po obrtnem zakonu nimajo pravice. Ze ustanovljene popravilnice naj se zapro. Strogo naj se izvaja prepoved krošnjarenja s čevlji. Številno razprodajalnice tovarniških podjetij naj se po zakonu omeji. Čevljarški stanj smatra glede na socialni položaj in gospodarsko krizo za potrebno, da se razveljavijo obrtnica za Bat'ove razpečevalnice.
4. Bat'i naj se ne da dovoljenje za ustanovitve tvornice v naši državi, ker bi tako tvornica povzročila propast ogromnega dela čevljarških obrtnikov, ki jih je v vse državi okrog 40.000, ter bi ugonobila domače tovarne čevljev in nahnila v brezposelnost okrog 50.000 ljudi, ki so v teh tovarnah zaposleni.
5. Usnarjska obrt in industrija protestirata proti otvarjanju Bat'ovih čevljarških popravilnic tudi zato, ker bi to dovedlo do škodljivih gospodarskih posledic ne samo v čevljarški stroki, vemoč tudi v domači usnarjski proizvodnji, ki lahko krije vse domače potrebe in ji še preostaja izdelkov za izvoz. Zaščita domače usnarjske obrti in industrije je potrebna tudi iz narodno obrambnih razlogov.
6. Mali čevljarški in usnarjski obrtniki naj se razbremeni s tem, da se zanj določi višina pridobitine na 4 odstotke, ukine dopolnilni davek na pridobitino in ukine zgradarina pri podeželskih obrtnikih, ki obdelujejo tudi zemljo.

Predsedstvo Zbornice za TOI je bilo naproseno, da to resolucijo in vse druge izražene predloge zborovalcev sporoči na pristojna mesta, predvsem ministru za trgovino in industrijo, ter da doseže sklicanje ministrske ankete, ki bo ugotovila kvarne strani uvoza čevljarških izdelkov in predlagala ukrepe za zaščito domače obrti in industrije. Zbornica naj dalje pozove vse ostale gospodarske zbornice v državi, da skličejo slična zborovanja, kakor je bilo celjsko, ter se pridružijo tej borbi.

Obmejni Sokoli na straži

Mariborska sokolska župa vrši v polni meri svojo nalogo v interesu narodnovzgojne in državne ideje

Maribor, 13. marca.

Kako globoko so se ukoreninile besede Tyrševega evangelija na naši severni strani, je pokazal današnji občni zbor mariborske sokolske župe, ki je bil v gornji dvorani hotela Orla. Občni zbor je otvoril ob 9. dopoldne župni starosta brat dr. Goršek. V uvodnih besedah je nato izpregovoril o sokolskih idejah in naglašal, da večje v župnih vrstah čvrst sokolski duh. Uspehi, ki jih je dosegla župa v minulem poslovnem letu, so veliki in pomenujeto razveljavljajo dogodek v župnih analih. Br. starosta se je spomnil zatej v preteklem poslovnem letu preminulih sokolskih delavcev, med njimi namestnika saveznega starosta brat dr. Mergenthalerja, staroste sokolske čete pri Sv. Ani v Slov. Goricah, br. Sežekoviča, starosta Sokola v Limbušu br. Kobiča in vrle načelnice koroskega okrožja sestro Veljakovo.

prednjaška šola za člane. Župni TO in predavatelj izven njega vzdržujejo pol leta celodnevno nepretrgan pouk, in sicer poleg svoje redne službe. Še nekaj takih sol in jugoslovensko sokolstvo bo pridobilo nekaj stotin dobrih prednjakov. Moč mariborske sokolske župe se najbolje kaže v številkah glede na telovadbo. Telovadbečih je bilo pri posameznih oddelkih vpisanih 1501 član, 670 članic, 1166 naraščajnikov, 850 naraščajnic, 2777 moške in 2733 ženske dece. Skupno je torej telovadilo v župi 9697 pripadnikov sokolske organizacije. Ob koncu leta 1930. je bilo v vseh oddelkih 7579 vpisanih telovadbečih članov, letos pa 9697. Ob koncu svojega poročila je br. župni načelnik omenil še sokolski zlet v Pragi in priporočal, naj bi se ga članstvo udeležilo.

Sledilo je obširno poročilo župnega tajnika br. Dojčinoviča. Iz poročila je razvidno intenzivno delo župne uprave. Razveljavljeno je pred vsem delstvo, da se spontano pojavljajo želje po osnovanju sokolskih čet na deželi. Da bi bilo delo župne uprave čim uspešnejše, je bila uprava v stalinih stikih z vsemi svojimi društvi in četami. Vse to je povzročalo upravi mnogo poslov. Kakor vse ostale edince čuti tudi župna uprava posledice hude gospodarske krize. Bravinska podpora je mnogo zalegla. Župna uprava ugotavlja na žalost, da mnoge občine ne kažejo pravega razumevanja za sokolstvo in da imajo nekatere edince težavno stališče, ker nimajo primernih prostorov.

Nato je podala sestra Nada Mačusova poročilo župne načelnice, iz katerega je razvidno, da se je v preteklem letu posvečala vsa pozornost notranji ureditvi župnih oddelkov. Ob koncu je sestra načelnica pozvala vse prisotne delegatke, naj čim uspešneje vrše svoje delo v sokolskih vrstah.

Namesto obolelega župnega prosvetarja br. Lintnerja, je poročal župni podstarosta dr. Maks Kovarič. Iz njegovega poročila je razvidno, da je mariborska sokolska župa delala mnogo na prosvetnem polju. Priredila je številne tečaje in predavanja. Župna uprava ima tudi leno urejeno strokovno knjižnico, ki jo upravlja br. Kovarič.

Tajnik br. Dojčinovič je nadalje omenil v svojem poročilu tudi dejstvo, da sokolska organizacija ne uživa, čeprav je osnovana na državnem zakonu, v polni meri zaščite. Tako se še vedno pojavljajo javni in tajni napadi na sokolstvo, ki postajajo vedno bolj brezobzirni.

Poročilo obrambnega odseka mariborske sokolske župe je podal župni narodno obrambni referent br. Ljudevit Kranjc, ki je prebral resolucijo, ki jo poslana odločilnim oblastvom in ki zahteva, naj se zaščiti čim bolj slovenski življenj na naši severni meji. V tem poročilu poudarja zlasti dejstvo, da je v naših obmejnih krajih nastavljenega vse preveč tujeja uradništva, ki odjeda kruh našim rojakom.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da steje mariborska sokolska župa 54 društev in 38 čet, v katerih je včlanjenih skupaj 15.322 pripadnikov, in sicer 5731 članov, 2015 članic, 1166 naraščajnikov, 850 naraščajnic, 3167 dečkov in 2733 dece. — Na področju mariborske sokolske župe ima deset društev lastne domače, štiri pa lastna letna telovadišča. Na področju župe je 27.156 šolskih otrok, od katerih obiskuje sokolstvo telovadbo 5768 v teh šolah poučuje 642 učiteljev, od katerih je včlanjenih pri Sokolu 555, dočim se jih aktivno udeležuje 394. Nevrgljivo je dejstvo, da ima sokolsko delo po četini v rokah naše učiteljske Meščanske šole obiskuje skupno 1974 učencev, od katerih je včlanjenih pri Sokolu 487. Učitelj je na meščanskih šolah 107, od katerih je pri Sokolu 80, in sicer 43 aktivnih delavcev. Na mariborski realni in klasični gimnaziji je skupaj 1847 dijakov, od katerih je včlanjenih pri Sokolu 282, torej 15 odstotkov. dočim je na obeh mariborskih učiteljskih 506 gojencev in gojenk od katerih je včlanjena pri Sokolu 202, torej 38 odstotkov. V gimnaziji v Murski Soboti je 211 učencev, od katerih je včlanjenih pri Sokolu 81. Skupno torej poučaja v srednje šole na območju mariborske sokolske župe 3184 dijakov, od katerih je včlanjenih pri Sokolu 688. Na teh zavodih poučuje 139 profesorjev, od katerih pa se udeležuje v aktivno v sokolski organizaciji le 20. Kakor je razvidno iz zgorne statistike, je v sok. vrstah jako malo srednješolcev. Najslabša v tem pogledu je mariborski klasični gimnazija. Nič boljše ni z obrtni in trgovskim naraščanjem.

Po raznih predlogih članstva so sledile volitve nove župne uprave. Za župnega starosta je bil ponovno izvoljen dr. Milan Goršek. Prvi podstarosta je dr. Maks Kovarič, drugi podstarosta Vinko Zelnikar. Župni načelnik Fran Mačus, namestniki C. Hočvar, Janjo Dekleva in Slavko Komac. Župna načelnica sestra Nada Mačusova, prosvetar Runert Lintner, tajnik Mihajlo Dojčinovič, blagajnik Janko Zorko, člani upravnega odbora Ljudevit Kranjc, dr. Jošip Majcen, Ciril Hočvar, Milan Apih, dr. Fran Irgolič, dr. Slavko Fornazarič, narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko prof. Alojzij Struna, Janko Pirc in Ivan Tomažič, namestniki profesor Robert Kenda, Gustav Lukačič, Josip Velnar, dr. Ervin Mejak, Peter Močnik dr. Salamun, dr. Pučnik, Ivan Lavrenčič, Fran Majer in Rado Lenart, revizorji Julče Novak, Drago Komur, Janjo Grivec, Anton Hren in Josip Hvalenc, namestniki Fran Špes mlajši in Leopold Hater, člani častnega razsodišča dr. Fran Zihher, dr. Jančič, dr. Mihelič, dr. Ltnold in Ivan Zemljič, namestniki na dr. Boštjančič, dr. Fornazarič in dr. Juhart.

Blagejniško poročilo je podal župni blagajnik br. Janko Zorko. Izdatki znašajo 211.434 Din in prav toliko tudi dohodki. Aktivno premoženje župne uprave znaša 119.708 Din.

Nato je podal načelnico poročilo župni načelnik br. Fran Mačus. V vseh okrožjih o okrožni načelniki po večini vestno skrbeli za povzdigo sokolstva. Posebno korist so imela društva letos od absolutovnov prve prednjaške šole Saveza SKJ Zvezni lahkoatletski tečaj je bil omeđeni v Zagrebu in se ga je prav tako udeležila tudi župa Ščattedenskega tečaja v Pragi se je udeležila župna načelnica. Na poziv saveza je župa prijavila ob. Janka Kavčiča in br. Branka Poliča za posejanje visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu. V drugo prednjaško šolo Saveza SKJ je bilo sprejetih iz Mariborske župe več telovadbeč. Mariborsko župno upravo je doletela letos že drugič odgovorna sokolska služba, in sicer

Otvoritev razstave slikarja Matije Jame

Ljubljana, 13. marca.

Na Jakopičevem paviljonu je zopet vzplapolala zastava in velik napis na pročelju je zavabil občinstvo k obisku umetnostne razstave. — Matija Jama naš ugledni umetnik, ki je nedavno brez vsakršnega vnanjega tam-tama praznovano (dejansko menda snol ni praznovan, temveč je pustil, da je šel jubilej mimo njega) 60. letnico umetnosti posvečenega življenja je zopet napolnil vse tri prostore Jakopičevega paviljona s svojimi slikami.

Razstava se je otvorila danes dopoldne, ko so množice ljudi, vzradošene od solnca, ki je jelo ogrevati »božično« zasneženi tivolski park, vrvele v bližini našega umetnostnega paviljona. Otvoritev se je izvršila brez običajne parade Drug za drugim so prihajali prijatelji slovenske likovne umetnosti, umetnikovi tovariši in častilci G. Jama je razstavljal poleg že znanih lepo številno novih del, ki pričajo o njegovi nezmanjšani stvarjalni sili.

Razstava zapašča v obiskovalcu prav močne vtiske. Umetnik, ki se bliža večeru »svojega življenja, najbolj čuti teži spolne krize. Z bodro vero, da pod pritiskom sedanjih razmer se ni otopel ves čut za lepoto in vse zanimanje za delo likovnih umetnikov, nas Matija Jama vabi na svojo razstavo. Pridite, ne bo vam žal!

Zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar je podal obširen referat o položaju čevljarstva stroke v dravski banovini. Vsaka država, ki hoče svojo gospodarstvo povzdigniti in ga obvarovati škodljivih posledic, mora stremeti za tem, da dvigne svojo lastno obrtno in industrijsko proizvodnjo in da onemogoči do najskrajnejše meje uvoz takih izdelkov, ki jih mora sama proizvajati. Naš gospodarski položaj na svetovnem trgu je postal popolnoma nevzdržen, ker na eni strani izgubljamo dosejanje trge, na drugi strani nas pa tuje države preplavljajo s svojimi izdelki in s slepimi cenami in dumpingom duše domačo proizvodnjo. Najbolj obupen je položaj v čevljarški stroki. Po prevratu in še nekaj let pozneje je bila proizvodnja naše čevljarstva stroke zelo majhna, v nadaljnjih letih pa opažamo, da se je lepo razvila in je danes sposobna zadostiti vsem zahtevam domačega trga. Vidimo pa, da izdelki čevljarstva stroke stalno izgubljajo na svoji ceni in naravna posledica bi bila, da bi moral tudi uvoz teh izdelkov stalno padati. Nasprotno pa uvoz tujih izdelkov stalno narašča in je danes dosegel višino, ki je postala za naše razmere skrajno škodljiva. Iz uradne statistike je razvidno, kako se je uvoz dvigal in dosegel lani svoj višek. Iz podatkov češkoslovske statistike pa je dokazano, da je moral biti naš uvoz mnogo višji in da je v izvozu čevljev iz Češkoslovske naša država na svetovnem trgu na tretjem, na evropskem trgu pa celo na drugem mestu. Največji uvoznik čevljev je Bat'a, ki je osnoval in še smuje v naši državi množico svojih razpečevalnic in celo popravilnic, ki naj jemljejo malim obrtnikom in delavstvu zadnji borni košček kruha. Ugotovljeno je, da namerava Bat'a osnovati v naši državi lastno tovarno čevljev, ki bi izpodkopala tako ne le našo čevljarstvo obrt, marveč tudi našo čevljarstvo industrijo in ogrožala obemem našo usnarjsko obrt in industrijo, ki že itak komaj životarita. V odponoč temu bodo čevljarški in usnarjski obrtniki in industriji zahtevali od vseh pristojnih činiteljev v državi onoj zaščito, ki jim jo daje obrtni zakon s striktno določbo o zaščiti domače obrti in proizvodnje. Govornik se je še bavil z raznimi drugimi aktualnimi obrtniški vprašanji, nakar so za njim v istem smislu govorili tudi ostali prigašeni govorniki in je bil iz njihovih izjav razviden skrajno obupni položaj čevljarških obrtnikov, zlasti na deželi. Pri sedanjem

Ban dravske banovine g. Drago Marušič je odpotoval v Beograd in do povratka ne bo sprejemal strank.

Opozarjamo na nocojšnji koncert Zikovega kvarteta, ki bo ob 20. v Filharmonični dvorani. Zikovci so naši ljubi in dobri znanci, vsak njihov koncertni nastop pomeni velik svečan dogodek v koncertnem življenju našega mesta. Njihova igra je umetniška spored sam prvovrsten. Člani kvarteta so Rihard Zika (primarij), Herbert Berger (II. violina), Ladislav Černy (viola) in Sadio Miloš (čelo). Opozarjamo, da je vstopnice še vseh vrst in cen dovolj na razpolo v Matični knjigarni. Začetek koncerta bo točno ob 20.

Za koncert Praškega-Zikovega kvarteta v Kranju so vstopnice še na razpolo v Hlebševi trgovini. Naproseni so osobito oni, ki so vstopnice že rezervirali in plačali, da jih takoj dvignejo.

JAD »Triglava«. 25. redni občni zbor bo drevi ob 20. v salonu Strukljevega hotela. Dnevni red bo običajen. Udeležba za članstvo obvezna, gg. starešine vljudno vabljeno.

Obiave

Ban dravske banovine g. Drago Marušič je odpotoval v Beograd in do povratka ne bo sprejemal strank.

Opozarjamo na nocojšnji koncert Zikovega kvarteta, ki bo ob 20. v Filharmonični dvorani. Zikovci so naši ljubi in dobri znanci, vsak njihov koncertni nastop pomeni velik svečan dogodek v koncertnem življenju našega mesta. Njihova igra je umetniška spored sam prvovrsten. Člani kvarteta so Rihard Zika (primarij), Herbert Berger (II. violina), Ladislav Černy (viola) in Sadio Miloš (čelo). Opozarjamo, da je vstopnice še vseh vrst in cen dovolj na razpolo v Matični knjigarni. Začetek koncerta bo točno ob 20.

Za koncert Praškega-Zikovega kvarteta v Kranju so vstopnice še na razpolo v Hlebševi trgovini. Naproseni so osobito oni, ki so vstopnice že rezervirali in plačali, da jih takoj dvignejo.

JAD »Triglava«. 25. redni občni zbor bo drevi ob 20. v salonu Strukljevega hotela. Dnevni red bo običajen. Udeležba za članstvo obvezna, gg. starešine vljudno vabljeno.

Obiave

Ban dravske banovine g. Drago Marušič je odpotoval v Beograd in do povratka ne bo sprejemal strank.

Naša delegacija na Briandovem pogrebu

Pariz, 13. marca. AA. Na pogrebu Aristida Brianda je zastopal jugoslovenskega kralja Aleksandra in jugoslovensko vlado jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič.

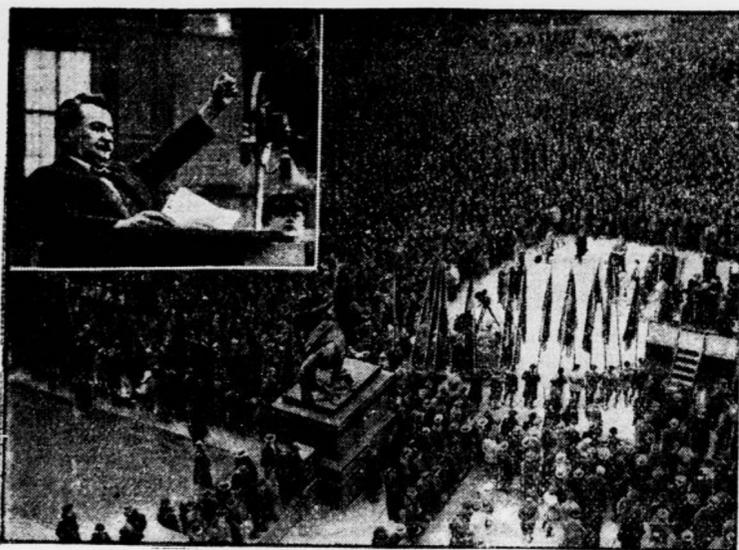
V imenu jugoslovenskega parlamenta je prisostvovala pogrebu posebna delegacija, obstoječa iz gg. predsednika skupščine dr. Koste Kumanudija, podpredsednika senata dr. Frana Novaka, senatorja Zelmirja Mazuranica in narodnih poslancev dr. Ninka Periča in dr. Draga Jevremoviča.

Med mnogimi venci so bili opaženi venec jugoslovenskega kralja z napisom »Aristidu Briandu — Aleksandere, zatem venec jugoslovenske vlade in venec jugoslovenskega parlamenta z napisom »Čast in hvala Aristidu Briandu, velikemu prijatelju jugoslovenskega naroda — Jugoslovenski parlament«.

Doslovno. — Se eno leto lahko posecam trgovsko akademijo, potem se pa moram osvetliti poklicu svojega očeta in si služiti vsakdanji kruh. — Kaj pa je tvoj oče? — Kak.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Velik volilni shod za Hindenburga v Berlinu

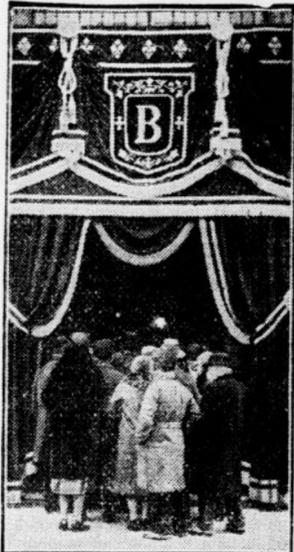

Pogled na ogromen volilni shod »Zelezne fronte« v berlinskem ljudskem vrtu. Veliki množici volilcev govori Otto Wels.

Največji svetovni filmski producent - Japonska

Popolnoma neupravičeno prevladuje v svetu prepričanje, da je največji proizvajalec filmov na svetu Amerika. Prekaša jo po ugotovitvah filmskih strokovnih vestnikov Japonska, kjer so izdelali v zadnjih treh letih nad 2000 filmov. Povprečna japonska filmska produkcija torej presega ameriško proizvodnjo. Ugotoviti je vse-kakor vredno, da so japonski filmi znatno cenejši od ameriških, kajti režija in drugi stroški znašajo povprečno 5000 dolarjev za trak. Filmska produkcija Japonske je še mlada in se je začela razvijati l. 1906. Danes imajo Japonci 20 dobičkonosnih filmskih podjetij, ki proizvajajo okoli 60 odstotkov vseh potrebnih filmov. Ti filmi pa so nemi, zvočnih nimajo, ker so aparature predrage in se tudi sicer poskusi z zvočnimi filmi na Japonskem niso obnesli.

Tisoči se poslavljajo

Briand na mrtvaškem odru v svojem stanovanju, Avenue Kleiber

Njegova zadnja slika

Aristide Briand, zadnjič fotografiran na svojem posestvu v Cocherelu, kamor je zaman šel iskat zdravja

Zelodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesju, žalnat okus v ustih, slabša prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove grenčice« s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavnih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo pripraviti kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Liliputansko mestce

V Berlinu imajo »liliputansko republiko«, v kateri živi 40 pritlikavcev, ki bivajo v 30 nalašč zanje zgrajenih hišicah. »Republika« je tako vzorno organizirana, da imajo pritlikavci lastnega župana, pošto in celo svoj policijski urad

Veletihotapec mamil

Policijske oblasti so nedavno prijete Grka Eliopuosa, ki je, kakor kaže dosedanja preiskava, bil član največje mednarodne družbe za tihotapljenje in razpečevanje mamil. Policijska ravnanstva iz Berlina, Hamburga, Pariza, Marseilla in Carigrada so razkrile, da so imeli tihotapci v prosti coni hamburške luke skladišče mamil, kjer so našli obilniški organi 650 kg heroina in 250 kg morfija. Glavna posredovalca kupij med Evropo in Azijo sta bila spediter Karel Frank in neki Beier. Imela sta seveda še druge pomagače. Last te mednarodne družbe je bila tudi ladja s tovarom heroina, ki so jo prestregli v luki Tientsin. Eliopuos, po poklicu bankir, je samo finančni podjetje, ki ga je vodil neki Delgracio, katerega je nemška policija že prej zasačila v garnituri nekega mednarodnega brzega vlaka na nemškem ozemlju.

puštil na grču, kamor je priletela. Tam leži še danes v spomin na tragičen dogodek, o katerem sme šele zdaj izvedeti resnico.

Smrtna avtomobilska nesreča v Franciji

V Fontainebleauskem gozdu blizu Pariza se je primerila smrtna avtomobilska nesreča, čije žrtev je postala grofica de Maigret, ki se je vozila s lastnim avtomobilom iz Lausanne v Pariz. Na sredi ceste je zavozila v neki stoječi, nerazsvetljeni tovorni avto. Trčenje je bilo tako silovito, da se je bencinski rezervoar trenutoma razpočil in grofica so objeli plameni. Neki avtomobilist, ki je malo pozneje vozil v isto smer in je videl požar, je hotel grofici pomagati. Našel pa jo je že umirajočo. Odpeljal jo je v bližnjo bolnišnico, kjer pa je umrla še preden so zdravniki končali operacijo zaradi opeklin.

Neznane žrtve vojne

Angleški Dustrirani časopis »The Illustrated London News« je nedavno objavil sliko, ki kaže sidro ladje na zelenem griču. Besedilo pod sliko je pojasnjevalo zgodovino posnetka.

Med svetovno vojno je izdelala angleško ladjo »Mount Blanc« huda nesreča. V pristanišču Halifaxu so bili nanjo natovorili 1000 ton pikrinove kisline in 1000 ton benoila. Pomotoma je ladja trčila ob neki parnik. Nastala je strašna eksplozija, ki je zahtevala 3000 človeških žrtev, 6000 ljudi pa je prišlo ob svoje domove. Hiše, ki so stale ob cesti, so v dolžini 2 milj pogorele do tal. Ladja se je pri eksploziji pogreznila na morsko dno, njeno sidro pa je odletelo tri milje od mesta, kjer so ga

Največji švedski kipar - ameriški državljan

Slavni švedski kipar prof. Carl Milles je nedavno prišel v Stockholmu na oddih. V Ameriki, kjer se je medil zadnja leta, je deloval z ogromnim uspehom. Izvršil je mnogo naročil za monumentalne spomenike in Crambrooke Foundation mu zdaj zida poseben atelje. Prof. Milles kamni dati švedski slovo za vedno in se bo stalno naselil v Ameriki, kjer bo tudi dobil državljanstvo.

Novo vatikanske znamke

Te papešve državice javljajo, da pride v kratkem v promet nova serija znamk, ki bo obsegala 18 kosov.

Seja, ki je zapečatila usodo Lapovcev

Zadnje dni prihajajo iz Finske zopet vesti, da narašča lapovsko gibanje. Slika prikazuje sejo vlade pod vodstvom predsednika Svinhufvuda, ki je s svojimi ukrepi zatrla zadnje zarotniško gibanje Lapovcev. V sredi predsednik Svinhufvud, poleg njega vojni minister, ostali so generali

Skrivnost četrte piramide

Herodot, Strabon in drugi staroveški pisatelji poročajo dosledno o štirih gizeških piramidah, moderni raziskovalci so vedeli doslej samo za tri — šele sedaj je egiptski arheolog Selim paša sporočil, da je našel tudi četrto.

Zgradba meri 60 m v kvadratu, njena višina znaša 29 m — vrh piramide, ki bi morala biti visoka 33 m, pa manjka. Mor-da je niso nikoli dokončali. Orjaško delo je ticalo tako globoko v pesku, da so ga mogli odkriti šele sedaj.

Doslej so vedeli, kakor rečeno, za tri piramide, za Keopsovo, ki so jo zgradili 2600 let pred Kristovim rojstvom, za Faraovo iz l. 2650, pr. Kr. in za Menkerejevo, ki je živel okoli l. 2600, pred našim štejem. Četrta piramida leži bolj vzhodno. V njeno vzhodno in severno stran so vsekane stopnice, na jugovzhodni strani vodi vhod v notranjost. Varujeta ga dva monolita, v katera so vsakani napis, ki sporočajo, da je piramida grob kraljice Kent Kavese, »kraljice Egipta in hčerke bogove«.

Tu tiči skrivnost. Imena kraljev in kraljic so na staroegiptskih napisih obdana z ovalom, ki ga tu ni. Zato pa nosi ime simbol, ki predstavlja kačo, torej znak, ki velja drugače za bogove. Selim paša dvomi, da je bila ta kraljica res kronana kraljica, vse pa kaže, da je imela močan vpliv na egiptsko vladno.

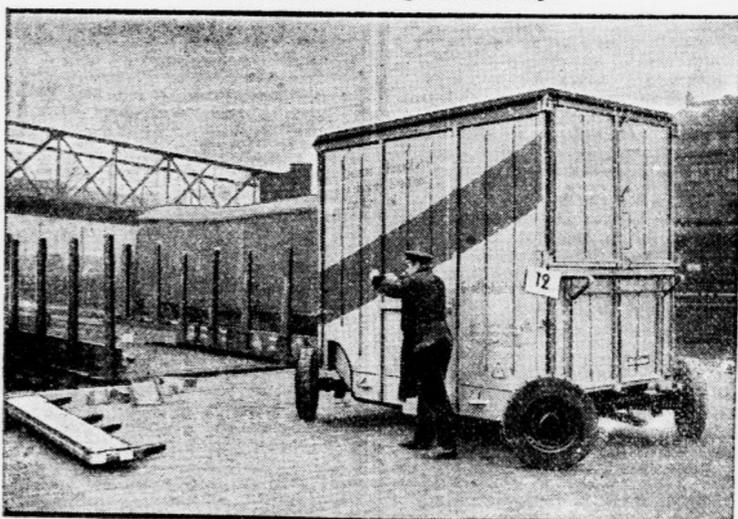
Druga skrivnost je v tem, da počiva Kent Kavese v grobu same, dočim leži v

vseh drugih egiptskih kraljevskih grobnicah kraljica vedno poleg kralja. Znamenja kažejo, da so četrto piramido zgradili za časa pete dinastije (2560 do 2420 pr. Kr.). Možno je, da je bila Kent Kavese poročena z Referenkarom, tretjim kraljem pete dinastije. A to so ugibanja, ki bodo zahtevala še mnogo znanstvenega truda, da se dokončno razjasni.

Zadnji zakladi egiptskih faraonov

V muzeju v Kairu je prispelo 59 zabojev, ki vsebujejo zadnje zaklade iz Tutankamoneve grobnice v Dolini kraljev. S tem je završeno skoraj desetletno delo, da bi spravili edinstvene najdbe v tej grobnici. Ko so jemali te reči iz zabojev, so prihajale na dan še vedno umetnine, za katere širša javnost do danes ni vedela. Tako so našli leseno skrinjo s pokrovom iz enega samega kosa ebenovine. Na njem je slika predstavljala Tutankamona in njegovo ženo v vrtu, in sicer v družbi deklic, ki trgajo jabolka. Na eni izmed zunanjih raket, v katerih je ležala prava Tutankamonova rakev, so našli obširnejše besedilo staroegiptske pogrebne litanije, nego so ga poznali doslej. Dalje so spravili v muzej tudi nov faraonov voz, ki je večji in dragocenejši nego prejšnja dva. Rabli je očitno za dirke.

Prevažanje brez prekladanja

Nemška državna železnica je uvedla v svojem prometu posebna vozila, ki omogočajo prevažanje tovorov in pohištva brez vmesnega prekladanja

tak Babelj:

Zamostje

(iz zbirke »Konarmija«.)

Načdiv (načelnik divizije) in njegov štab sta ležala na pokošenem polju, tri vrste od Zamostja. Cete so imele izvesti nočni napad na mesto. Armadni ukaz je veval, naj prenočimo v mestu, zato je načdiv pričakoval poročila o zmagi. Deževalo je. Nad namočeno zemljo sta vihrala veter in tema. Vse zvezde je na široko pokrila črna oblak. Izmučeni konji so hrzali in se privali v mraku. Ničesar jim nismo mogli dati. Privezal sem si povodec svojega konja k nogi, se zavil v plašč in legel v jamo, polno vode. Vlažna zemlja me je sprejela v svoj hladni, mognili objem. Konj je nategnil povodec in me potegnil za nogo. Našel je bil šop trave in ga pričel ruvati. Tedaj sem zaspal in zagledal v snu kup sena. Nad senom se je širil zlati prah mlatve. Snopi pšenice so leteli po nebu. Juljski dan se je nagibal k večeru in poslednji sončni prameni so ozarjali nebesni svod.

Iztegnjen sem ležal na tihem ležišču in ščegetanje sena nad tilnikom me je dražilo do brezumja. Potem so se skednje vrata namah s truščem odprla. Ženska, napravljena kakor za bal, se mi je približala. Izza črnih čipk svojega oplačka je izvlekla grud in mi jo kakor dojlja previdno ponudila. Nato je s svojimi grudi legla na moje. Uspavajo-

ča toplota je prešinila osnove moje duše, dve potni sragi sta se združili v en sam curek.

»Margo«, sem hotel krikniti, »zemlja me vleče s seboj na vrviči svojega gorja kakor upirajočega se psa, toda vendar sem vas videl, Margo...«

To sem hotel krikniti, toda moje željosti, stisnjene od nenadnega hladu, se niso razklenile. Tedaj se je ženska oddaljila od mene in pokleknila.

»Jezus«, je dejala, »sprejmi dušo tvojeja preminilega hlapca.«

Na senca mi je pritisnila dva umazana petaka in mi zamašila ustno odprtino s prijetno dišečim senom. Zaman sem poizkušal zavpiti, glas je blodil po goltancu in se zadrževal ob okovani krog mojih željosti, ugašajoče zenice so se počasi obrnile na znotraj, rok nisem mogel razkleniti, nato pa sem... se zbudil.

Mužik z razmršeno brado je ležal pred menoj. V rokah je držal puško. Konjski hrbet je kakor črna prečka rezal nebo. Povodec je v tesni zanki zadrgnil mojo nogo, ki je štrlela kvišku.

»Si zaspal, rojaček?« je dejal mužik in se mi nasmehnil s svojimi nočnimi, neprespanimi očmi. »Konj te je zavlekel pol vrste daleč...«

Razvozil sem jermen in vstal. Po mojem licu, razpraskanem od osata, je tekla kri.

Tukaj, dva koraka od nas, je ležala prednja linija. Videl sem dimnike Zamostja, potuhnjene luči njegovega ghet-

ta in svetlinik z razbito svetliko. Vlažna svetloba se je kakor kloroformov val razlivala preko nas. Zelene rakete so poletavale nad poljskim taborom. Drhtele so v zraku, se ospale kakor cvetje v mesečni noči in ugašale.

Zaslišal sem pihljaj pritajenega vzdihla. Dim moritve je kradoma blodil okoli nas.

»Nekoga bijejo«, sem dejal, »koga neki bijejo?...«

»Poljak se razburja«, mi je odvrnil mužik, »Poljak kolje Zide...«

Mužik je preložil puško iz leve v desnico. Brada se mu je pobesila na stran, ljubezno me je pogledal in dejal:

»Dolge so noči tu na fronti, tako dolge, da jim ni videti konca. In namah se človeku zahoče pogovora z drugim človekom, toda kje naj ga vzameš, tega drugega človeka?...«

Mužik mi je prižgal cigareto.

»Zid je vsega kriv«, je dejal, »vsako stvar zvalijo nanj. Po vojni jih bo prav malo ostalo. Koliko Zidov je prav za prav na svetu?«

»Deset milijonov«, sem odvrnil in pričel sedlati konja.

»Kakih dvesto tisoč jih bo ostalo«, je kriknil mužik in me zgrabil za roko, boječ se, da mu ne bi ušel. Jaz pa sem sedel na konja in zdirjal tja, kjer je stal štab.

Načdiv se je že pripravil na odhod. Ordonanci so stali pred njim in stoje

spali. Razednani eskadroni so polzeli preko gričev.

»Lepa reč se pripravljaj«, je šepnil načdiv in odjahal.

Sedeli smo mu po cesti v Sitanec.

Znova je pričelo deževati. Mrtve miši so plavale po lužah. Jesen je kakor iz zasede zaskočila naša srca in drevje, goli mrtveci, postavljeni na obe nogi, se je majalo na križiščih.

Zjutraj smo prihajali v Sitanec. Mi-dva s štabnim kvartirnojmstrom Volkovom sva na koncu vasi našla prazno kočo.

»Vina«, sem dejal gospodinj, »vina, mesa in kruha.«

Starka je sedela na tleh in iz rok krmila telico, skrito pod posteljo.

»Nič nimam«, je odvrnila ravnodušno. »Komaj da se še spominjam, kdaj sem zadnjikrat kaj imela...«

Sedel sem za mizo, odpasal revolver in zaspal. Čez četrt ure sem odprl oči in zagledal Volkova, sklonjenega nad podoknico. Pisal je pismo nevesti.

»Veseloštopovana Valja«, je pisal, »ali se me še spominjate?...«

Prečital sem prvo vrstico, potem pa sem izvlekel iz šepa vžigalice in zapalil kup slame na tleh. Ogenj je vzplamtel. Starka je s prsmi legla nanj in ga pogasila.

»Kaj vendar delaš, pan?« je dejala in strahoma odstopila.

Volkov se je obrnil, uprl v gospodinja svoje motne oči in se spet lotil pisanja.

»Spalil te bom«, sem zaspalo zamr-

mral, »te bom spalil in tvojo ukradenno telico...«

»Čakaj«, je tedaj zakričala gospodinja z visokim glasom. Stekla je v vežo in se vrnila z vedrom mleka in hleb-cem kruha. Nisva utegnili snesti nit polovice, ko so namah na dvorišču počili strelji. Mnogo jih je bilo in dolge so pokali, tako da sva se jih naposled naveličala. Izpila sva mleko in Volkov je odšel na dvorišče pogledat, kaj prav za prav je.

»Osedlal sem tvojega konja«, mi je dejal skozi okno, »mojega so prečeštali, da bolje niso mogli. Poljaki so postavili strojnice sto korakov daleč.«

Obema nama je torej ostal en sam konj, ki naju je nesel iz Sitanca. Jaz sem sedel v sedlo, Volkov pa je zlezal zadaj.

Komore so bežale, tulile in tonile v blatu. In jutro nas je pozdravilo, kakor pozdravi kloroform operacijsko mizo.

»Ste oženjeni, Ljutov?« je mahoma vprašal Volkov, ki je sedel zadaj.

»Zena me je ostavila«, sem odvrnil in za par trenutkov zadremal. Sanjalo se mi je, da spim v postelji.

Molk.

Najin konj se opoteka.

»Kobila ne bo zmogla več ko dve vrsti«, je dejal Volkov.

Molk.

»Izgubili smo bitko«, mrmra Volkov in hrkne.

»Da«, pravim jaz.

Iz ručine B. Z.

Sportna nedelja

Smučarska nedelja kot pred Božičem

Včerajšnji dan je bil kljub pozni zopet ves v znamenju smučarskega sporta — Tekme v Delnicah, Mojstrani in Kamniku so pokazale, da se naši vozači in skakalci v odlični formi

Ljubljana, 13. marca.

Današnja sportna nedelja je cvetela samo smučarjem. Zadnje dni je padlo nepričakovano in že malo pozno takšne množine belega blagoslova, da so morali ostali sportniki svoje prireditve sploh odpovedati. Pa tudi smučarje je v celoti nova snežna odeja skoraj presenetila. Preden so se prav zavedli, da je točila narava zopet božično silko, je prišla nedelja, za katero pa niso imeli pripravljenega dovolj obširnega programa. Zato je prav za prav izkazano današnje smučarske nedelje — če izvzamemo množice onih »dilarjev«, ki so odšli v belo naravo za svoje zdravje in zabavo — precej skromna.

Najvažnejši dogodek so bile danes tekme za prvenstvo Gorskoga kotarja v organizaciji zagrebškega zimskega sportnega združenja. Naši smučarji so na tekmah na območju tega združenja vedno dosegali, da si domači tekmovalci dobro vedo, da so takrat prva mesta zanje komaj dosegljiva. V Delnicah je danes startalo okoli 10 dobrih vozačev iz Ljubljane in Maribora in tudi to pot so pokazali, da je tekla zibelka smučarstva v dravski banovini. Daleko nad vsemi se je plasiral naš večletni mednarodni tekmovalcec in bivši državni prvak Joško Janša, ki je z razliko skoraj 13 minut sigurno zasedel prvo mesto. Tudi ostala prva mesta do vključno dvanaestega — so razen treh zasedli člani zimskega sportnega združenja iz dravske banovine. V Kamniku se je sestala mlada skakalca garda in privabila na prizorišče do 500 gledalcev. Ob udeležbi 8 skakalcev in s tremi skoki v konkurenci ter primernim dodatkom izven konkurence je bil program res pester in je vsestransko zadovoljil publiko. Najdaljši skok dneva (24,5) in zmago je odnesel favorit Franc Palme, ki je imel morda le še v Bevcu in Šubiču enakovredna tekmeča.

Medklubske skakalne tekme v Kamniku

Zmagovalec Franc Palme (sm. kl. Ljubljana)

Kamnik, 13. marca.

SK »Kamnik« se je danes z uspešnimi sportnimi prireditvami poslovil od snega in zimskega sporta. Izvedel je klubske prvenstvene tekme za dame in medklubske tekme v smučskih skokih.

Za damsko tekmo so se prijavile 4 tekmovalke. Start je bil točno ob 14. na Suti. Nad 4 km dolga proga je vodila preko Zapric na Vrtečico in od tod do Podgorske cerkvice, odkoder je krenila nazaj na Zapric. Na cilju pred »Krištofom« se je zbralo veliko število publike s kamniško mestno godbo. Burno pozdravljane so ob zvočnih godbe vozile tekmovalke na cilj. Najboljši čas dneva 32:13 je dosegla Štefica Homarjeva in si s tem osvojila klubsko prvenstvo. Sledele so: 2. Nada Debevc 33:27, 3. Manca Stergar 36:21 in 4. Valči Božičeva 38:41. Doseženi časi so prav zadovoljivi, ker je bila proga razmeroma precej težka.

Po končanih damskih tekmah so se pričele medklubske tekme v smučskih skokih na klubske skakalnice pod Zamazico. Publike se je zbralo izredno veliko število — gotovo nad 600. Startalo je 8 tekmovalcev, 4 člani smuč. kl. »Ljubljane«, 1 SK Ilirije in 3 SK Kamnika. Najboljši tekmovalcec je izvedel pot tri skoke v konkurenci. Snežne razmere niso bile tako ugodne kot se je zdelo prvotno, ker je južno vreme precej zmečalo sneg.

Zmagal je tudi to pot Franc Palme, ki si je tudi ob otvoritvi skakalnice osvojil prehodni pokal. Od 240 dosegljivih točk jih je dosegel 212,1. Najdaljši njegov skok je bil 24,5 m. Sledeči so: 2. B. Žižek Franc (Sm. kl. »Ljubljana«) 185,7 (najdaljši skok 21 m), 3. Šubič Milan (Ilirija) 151,7 (18 m), 4. Lesjak Lado 120,5, 5. Koder Viktor 120,5, 6. Stergar Lado 86,4, 7. Karba Dušan 85, 8. Rozman Vito.

V konkurenciji skokih so tekmovalci vzeli samo polovico zaleta. V skokih izven konkurence je Franc Palme z dvema skokoma prekosil svoj dosedanj rekord na kamniški skakalnici. Skočil je 32 in 33 metrov. Ob ugodnejšem snegu bi brez dvoma skočil še dalj, ker je bil izborno razpoložen. Iztek je bil bolj kot pri otvoritvi, vendar pa še vedno preoster. V skokih izven konkurence je v lepem stilu dosegel Božič znakmo 29 m. Izmed Kamničanov je Stergar pokazal lep napredek. S skokom 26 m je postavil klubske rekord. Ugajala sta tudi Rozman in Karba.

ki sta to pot prvič nastopila. Karba je v konkurenci z 22,5 m napravil za Palmetom najdaljši skok.

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril je bila po končanih tekmah v restavraciji Kumer, kjer je predsednik kluba dr. L. Zvokelj pozdravil predsednika ZSPS dr. Pirca in ostale goste in se v lepih besedah zahvalil tekmovalcem in jim čestital k uspehom.

Smučarski dan v Mojstrani

Zmaga Bratstva na stafetni tekmi Inozemska udeležba

Smučarski klub Dovje-Mojstrana je priredil včeraj tri zanimive smučarske tekme, in sicer medklubske stafetno tekmo na 4x6 km, damsko propagandno na 3 km in skakalne tekme. Krasnó vreme in idealne snežne razmere so privedle v Mojstrano lepo število smučarjev iz vse Gorenjske, Ljubljane in tudi iz Avstrije. Največje je bilo zanimanje za stafetno tekmo, v katerih je startalo 13 stafet, in sicer Ilirija z 4, Ljubljana in Jeseniško Bratstvo z 2, Kranjska gora z 1 in domačini s 4 stafetami.

Bojba za prva mesta je bila zelo ostra, posebno med najboljšimi stafetama Bratstva in domačinov. Do zadnjega je vodila Mojstrana, nakar je Smolek kot zadnji vozač jeseniške stafete odločil, da je Bratstvo zasedlo prvo mesto in si priborilo pokal.

Zmaga Joška Janše v Delnicah

Včeraj so smučarji iz Ljubljane in Maribora na 30 km tekmi v Delnicah dosegli na tujih tleh odlične rezultate — Bivši državni prvak Joško Janša, član SK Ilirije, je zasedel s 13 minutami uskoka prvo mesto in odnesel prvenstvo Gorskoga kotarja

Delnice, 13. marca.

Tretja velika smučarska prireditve v Gorskem kotarju je uspela nad vse pričakovanje. Udeležba na tej 30 km tekmi je prekašala vse dosedanje, ker so prišli na start razen številnih domačih tekmovalcev najboljši vozači zimskega sportnega združenja iz dravske banovine, in sicer bivši državni prvak Joško Janša, dalje bivši prvak Gorskoga kotarja Stane Bervar, mednarodni vozač Ilirijan Boris Jenko in več odličnih vozačev iz Maribora. V Delnice je prišel tudi član SPD Kranjske gora Zdravko Zore, ki na zaradi zabrane starta ni smel startati. Mariborski podsavez je zastopal predsednik MSK Bruno Parma.

Startalo je skupno 46 tekmovalcev. In sicer članov Ilirije, smuč. kluba Ljubljane, SPD Maribora, MSK, Sliemena, Runolista, Haška, HPD Zagreb, Marathon in Concordije iz Zagreba, dalje HPD in Sokoja s Saška in Sportnega kluba iz Delnic.

Za tekmo je vladalo na startu in cilju kakor tudi ob progi veliko zanimanje. Prav poseben interes so posevali organizaciji Slovenci, ki so sicer že mnogo slišali o Delnicah, vendar niso mogli verjeti, da imajo tako idealen smučski teren. Proga je bila odlično izbrana in dobro markirana. Snežne prilike so bile prav dobre; med tekmo je pihala lahka in ne nevarna burja. Temperatura je bila 6 stopinj pod ničlo. Tehnično vodstvo je bilo v rokah inž. Aleksandra Klaiča. Davi so pred pričetkom tekme vojski še enkrat prevozili progo, tako da je bilo med tekmo vse v vzornem redu. Točno ob 10:15 je starter Sežina odprl prvi prevozna vozača.

Izmed znanih vozačev so pri zbranju dobili te številke: Jenko 6, Bervar 7, Pintar 15, Janša 26, Zingerlin 27, Ciprijanovič 34, Mušič 36 itd.

Zelo dobro je vozil prvak ZZSP Zingerlin, ki je imel takoj naslednjo številko za Janšo, vendar pa je moral pozneje zaradi slabega mazanja izstopiti. Enaka usoda je zadela še več drugih Zagrebčanov. Vsa prva mesta in skoraj tudi vsa darila so odnesli Slovenci, ki so jih pri razglasitvi rezultatov burno pozdravljali.

Podrobni rezultati so naslednji:

1. Janša Jože (SK Ilirija) 2:55:15,
2. Bervar Stane (Smuč. klub Ljubljana) 3:08:01,
3. Pintar N. (MSK, Maribor) 3:10:41,
4. Mušič Ljuba (SPD, Maribor) 3:11:37,
5. Dugan Franjo, Sljeme, Zagreb) 3:13:53,
6. Ciprijanovič Ivan (Runolist, Zagreb) 3:16:42.

Podrobni rezultati stafetnih tekem so naslednji:

1. Bratstvo (Jesenice) I. (Kozjek Vinko, Pribil Janez, Markelj Leon, Smolek Franc) 1:43:33,
2. Smuč. klub Dovje Mojstrana I. 1:44:26,
3. SK Ilirija I. 1:51:47, 4. SK Ilirija II. 1:51:50, 5. Smuč. klub Ljubljana I. 1:51:53, 6. Bratstvo (Jesenice) II. 1:52:12.

Na zadnjem mestu je stafeta »starih« smučarjev Ilirije, ki je dosegla čas 2:17:14. Najboljši voznik časa so dosegli na 6 km: 1. Smolek Franc 24:20, 2. Markelj Leon 25:12, Jakopič Albin 25:15, itd.,

Damskih propagandnih tekem na 3 km dolgi progi se je udeležilo 6 tekmovalk, ki so se plasirale naslednje:

1. Rabič Ivana (Dovje-Mojstrana) 21:25,
2. Fister Minka (Skala Jesenice) 21:33,
3. Rozman Pavla (Ilirija) 22:25.

Popolne ob 15. so se vršile skakalne tekme, pri katerih so startali tudi gostje iz Avstrije. Vsega je nastopilo 42 skakalcev v treh kategorijah. V kategoriji senorjev je bil vrstni red plasmana naslednji:

1. De Pretis (Avstrija) 341,4, 2. Steinwender (Avstrija) 313,3, 3. Dečman Tone (Smk. Ljubljana) 192,3, 4. Praček Ciril (Jesenice) 192 točk.

V drugi kategoriji je zasedel prvo mesto član smučarskega kluba Ljubljane Avgust Jakopič s 185 točkami.

Najdaljši skok v konkurenci je imel Avstrijec De Pretis s 27 in pol, izven konkurence pa tudi on s 33 m.

7. Jenko Boris (SK Ilirija) 3:16:42,
8. Stopar Rudi (SPD, Maribor) 3:22:52,
9. Ivič Franjo (MSK, Maribor) 3:24:17,
10. Senčar Lado (Sm. klub Ljubljana) 4:24:52,
11. Majnarič Majo (Solokol, Delnice) 3:26:06,
12. Horvat Vinko (Zelezničar, Maribor) 3:27:30.

Nogometne tekme

Zagreb: Gradjanski : Viktorija 4:0 (2:0). Zasluzna zmaga moštva, ki se je boljše znašalo na zasnoženih tleh. Hašk : Zelezničar 3:0 (3:0). Daleko boljša igra Haška v prvem polčasu.

Beograd: BSK : Jugoslavija 3:2 (1:2).

Dunaj: Admira : Slovan 1:1 (1:1). Avstrija : Hakoab 3:2 (2:2). Vienna : Nicholson 5:2 (3:1), Rapid : BAC 4:0 (2:0).

Budimpešta: »H« : Somogy 1:0 (1:0). Bockskay : Nemzeti 3:2 (0:1). Ferencvaros : Kispest 2:0 (2:0). Hungaria : Ujpest 1:1 (1:0).

Miskolc: Attila : Szabaria 4:1 (1:0).

Karlsruhe: Karlsruhe SV : Sp. V. Fürth 3:0.

Praga: DFC : Bohemians 6:5 (4:2). Slavia : Viktorija Žizkov 4:2 (1:1).

Nürnberg: IFC Nürnberg : FC Pforzheim 5:1.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Drevo ob 20. v kavarni Krapež seja sekcijaska odbora. Pozivajo se: Slamci, Sočan, Zemljak, Jež, Trajkovič, Senica in Baum, da se zanesljivo udeležijo.

Zakon o likvidaciji žitnega režima odobren

Beograd, 13. marca. p. Skupščinski odbor, ki razpravlja o zakonu glede likvidacije žitnega režima, je zasedel snoti pozno v noč ter je dokončal svoje delo. Po obširni in vsestranski debati je bil zakon naposled v celoti z malenkostnimi stilističnimi izpremembami soglasno sprejet. Za poročevalca je bil določen narodni poslanec dr. Trpko Niniković.

Beograjski morilec aretiran

Beograd, 13. marca. p. Policija je smoti odkrila in aretirala zločinca, ki je pred par dnevi odvedel, oskrnil in nato umoril 38-letno Darinko Crnogorac. Gre za nekoga 35-letnega mizarskega pomočnika Adridjo Hincmana. Zločinca je sprva dejanje tajil, naposled pa je na policiji vse priznal. Izseditev gnusnega zločinca je izzvala v beograjski javnosti veliko zadovoljstvo.

Usodni šopek

— Da, da, veste, časih smo živeli bolj prijetno. — me je nagovoril sosed pri omizju, star upokojenec višjega čina, ki je služil že dvema cesarjema, dvema kraljema in menda trem papežem, kakor je rad poudarjal. — Ni bilo toliko koncertov, toliko zabavnih prireditev, knov, barov in sličnih prireditev modernega časa, zato pa smo imeli precej denarja več in zato smo bili tudi bolj dobre volje. Le pogledite v liste, saj ni več mogoče štiti! Sama naznanila o raznih prireditvah so v njih in povsod naj bi bil kot pristen rodoljub zraven. Tudi mi smo se časih dobro zabavali, čeprav je bilo vsega tega manj. Smo znali sami narediti zabavo, čestokrat se je krohotal ves svet. Ah, kje so tisti lepi čitalniški časi! Kdor je kaj znal, je nastopil na odru. Eni so peli, drugi igrali na instrumente, kdor pa ni znal ne enega ne drugega, je bil za komedijanta. In vsi za stonji, brezplačno, kot dobri in vneti rodoljubi.

— Gotovo ste bili mnogo zaposleni! — Seveda smo bili. Saj smo se radi shajali, saj smo se obenem tudi ženili. Veste, še danes se mi dobro zdi, kadar se spominam, kako smo potegnili našega prijatelja Pankracija. Ima steer cankarjansko ime, vendar pa ni na njem ničesar cankarjan-

skega. Bil je debelusen fant, kakor so običajno vsi prvi tenoristi, če so za kaj. No, pa smo aranžirali v čitalnici zabavo. Igra, pevski nastopi solistov, solistin, mešanega zbora, orkester itd. Za solista je bil vedno naš Pankracij, solistinja — sopranistka pa je bila Emilija, hčerka prvega trgovca v našem mestu, ki je prej hodila k nam v šolo, kar je tedaj pomnilo višek ženske izobrazbe.

Nu, Pankracij je bil v Emilijo silno zaljubljen. Povsem umevno. Vedno sta nastopala skupaj in prekrasna Emilija tudi ni bila brez nič. — takrat trgovci še niso napovedovali po trlikrat na leto konkurza. In ni kazalo slabo za Pankracija, zaveda se je ugodno razvijala.

Dan prireditve v čitalnici je hotel Pankracij izrabiti za usodno odločitev. Svoj pevski uspeh — tedaj smo vsakomur radi ploskali — je hotel kronati tudi z zmago v ljubezni. Kupil je lep velik šopek, da bi ga poslal Emiliji na oder po njenem pevskem nastopu in jo tako pripravil na odkritje svojega srca.

Ampak, mi fantje smo vse izvohal v pravem času. Prireditve je prav lepo potekala. Dvorana čitalnice je bila nabito polna in tudi navdušenja je bilo primerno, ker ni hotel biti nihče slabši rodoljub kakor sosed. Ploskanje je bilo urnobesno, kakor se pravi, a seveda je bilo tudi precej pomežikavanja, kadar se je kdo prav umetniško odrezal na odru. Orkester je odvi-

ral svojo prvo točko, igra je že minila, kot tretji je nastopil naš tenor Pankracij, solist. Prijatelji smo ga sprejeli takoj z burnim ploskanjem, stvar je bila namreč že dogovorjena. In tedaj je smuknil moj prijatelj Vekoslav v garderobo, kjer je imel Pankracij sranjen šopek za Emilijo, ki bi morala nastopiti po zborovnem petju. Pankracij je odpel po vrsti tri pesmi. Ko mu je slavno občinstvo prirejalo ovacije, je pristopil k njemu fantič, ki ga je poslal na oder Vekoslav, in mu poklonil lep velik šopek vrtice. Pankraciju se je raztegnil obraz v nebeski blaženosti, publika je ploskala, najbolj pa seveda mi v kotu pri peči. Globoko se je tedaj poklonil Pankracij in zahvalo za ovacije. Ko pa se je priklonil, je zagledal v svoji roki šopek, ki ga je bil kupil sam in namenil Emiliji. Kar očel so se mu izbuljile, mi pa smo še bolj ploskali.

Pankracij se je zvrnil in uprl očel v nas. Vekoslav je tuil na vse grlo »živlec in mu veselo mahal z roko. Pankraciju se je takoj posvetilo, ko je videl naše zlobno veselo obraze. Vsa kri mu je šnila v glavo. Kar strele so mu pričele švigati iz očel. Ves besen je še enkrat pogledal na šopek.

»Prekleti hudič, je vzkliknil, ga sagnal za kniše in izgnil.

V dvoranu se je medtem že razvedelo, za kaj gre. Ovacije so izbruhnile s tako silo, da jih nikoli prej nisi kasneje niso

Spomini na „Klamartinovo gubernatorstvo“ v črni gori

Ob smrti grofa Clam-Martinitza, ministrskega predsednika stare Avstrije in zadnjega vojnega guvernerja Črne gore

Grof Heinrich Clam - Martinitz, ki je kakor smo že poročali, 7. t. m. umrl na svojem gornjeavstrijskem posestvu v starosti 69 let, gotovo ne bo živel v spominih na onega od mnogih političnih poizkusov, ki ga je v propali Avstriji predstavljal njegov kabinet, toda v Črni gori ne bodo nikdar izbrisani spomini na dobo »Klamartinovega gubernatorstva«, kakor so jo nazivali Črnogorci, ki se je začela sredi l. 1917. V šarži ulanskega ritmojstra je prišel tedaj na Cetinje kot novi vojni guverner grof Heinrich Clam-Martinitz, ki je dovršil svojo misijo kot avstrijski ministrski predsednik ter napravil prostor kabinetu Seidler. Kar čez noč je dobil novi guverner šaržo polkovnika. Njegov prednik je bil general Weber von Webenau, in sicer od začetka okupacije Črne gore. Ta guverner je bil samo vojak in je moral oditi zaradi tega, ker se je Avstriji zahotelo po novem kurzu v upravi okupirane dežele.

Ne glede na pravilo, da se o mrtvih ne govori slabo, se tudi lahko reče, da Clam-Martinitz kot guverner ni bil pravi iniciator, temveč samo nekaka etiketa nove okupacijske taktike. Avstrijske oblasti so bile nasilne od prvga početka, vsa nasilja pa so različna po načinu izvajanja. Že maja l. 1916, so bili v Črni gori internirani vsi moški, ki so nekaj služili vojaške, za povod pa je bila izmišljena velika zarotniška akcija nekdanjega črnogorskega ministra generala Radomira Vešovića. Potem so ves čas patrulje lovile talce, ki so z življenjem lamčili za vsak napad na avstrijske čete in tudi na posamezne okupacijske organe. Bile so sicer tudi poprej revizijske živil, volne, živine, a vse to se je vršilo po uvidevnosti in razpoloženju posameznih okrožnih komendantov, poveljniki čet in seveda tudi samega guvernerstva. V okupirano deželo pa je pozneje vrgel vojni val vsakovrstne ljudi z vsemi napakami, ki jih je dala šola in psihoza tako zvanih avstrijskih vojnih zmagovalcev, poleg tega pa tudi z vsemi dobrimi stranmi, ki jih vsa vojna razdijanost v posameznikih ni mogla zatreti. Kakor posamezni komandanti, tako je bil tudi guverner general Weber samo vojak in ničesar drugega. Med okrožnimi komandanti je bil na primer stari graničarski oberstar, Vuk Vukadinović, ki je namesto v zasluženi pokoj moral po službeni potrebi nastopiti službo v Kolašinu. Veliko kopico izdanih revizijskih in drugih povelj je mož enostavno zavrgel in prekršil. Drugega so zopet sneli kot invalida iz kake bolnišnice in tudi ta na svoji službi kot poveljniki čete ali kakega okraja ni zavrgel tega, kar mu je ostalo v človeškem pogledu iz dobe, ko še ni nosil vojaške šarže. Prejšnji vojaški guverner je vse to toleriral, ker je bil sam ravno tak, pod novim pa se je začelo sistematično fizično in duševno ubijanje črnogorskega ljudstva.

Če se bo kdaj pisala knjiga zločinov sol-

dateske, bo doba »Klamartinovega gubernatorstva« v Črni gori v njej zavzemala z ozirom na svojo kratko dobo zelo obširno poglavje. Prej se je temu ali onemu poštenemu komandantu vse skupaj zagnusilo, pa je šel k ekscelenci Weberju na Cetinje na raport ter je prostodušno izjavil: »To ni delo za starega vojaka! Može je lahko mirno odšel. V novi dobi pa so bili ljudje preko noči odstranjeni, njihova mesta pa so zavzeli krvoseci, ki so v dresuri izgubili že davno vse človečanske občutke. Na sedežu guvernerstva so se vsi draje propalice, izvežbane v najhujšem izkoriščevanju in metode razdijane soldateske so se združile in podredile metodam politične nemorale. Revizicijski organi niso več brskali samo pa kašah in šteli živino po stajah, temveč so o praznikih pred cerkvijo ljudem slačili ovčje kože, volnene jopice in celo nogavice. Če je v kaki vasi pijan žandar vdrl v hišo ter hotel posiliti kako žensko in moral potem pred ogorčenimi starci in ženami zbežati, se je vzelo to za povod velikanske kontribucije nad vasio in celim plemenom. Če ni bilo v kratkem roku vse plačano v denarju in blagu, so padle glave talcev, vasi pa je soldateska požgala.

Med onimi Črnogorci, ki so bili internirani po raznih taboriščih na Madžarskem, pa se je istočasno pričela agitacija, naj si odkupijo svobodo z obvezo, da bodo »pomirjevali« narod. Izdan je bil poseben zemljevid Črne gore z dvojezičnim srbskim in nemškim naslovom: »Črna dora v bodočnosti«. Na tem zemljevidu je bil Črni gori priključen ves Sandžak, češ, da bo Avstrija premagano Srbijo anektirala, s Sandžakom pa nagradila Črno goro, če bo ona po zaključku vojne sklenila dobro gospodarske zveze z zmagovalko Avstrijo. Internirani črnogorske veljake, ki so se kazali kolikor toliko dovzetni za to »črnogorsko bodočnost«, so izpustili, če so poprej obljubili, da bodo po vaseh delali propagando za prodajo občinskih gozdov velikemu podjetniškemu konzorciju, ki se je začel snovati pod okriljem generalnega guvernerstva. Veliki kompleksni gozdov so bili namreč občinska last ter je po črnogorskih zakonih o njih lahko odločala le dvotretjinska večina občanarjev. Avstrijska okupacija je takoj ob začetku z velikim proglašom priznala nekdanje črnogorske upravne zakone in zato si je hotela sedaj guvernerska gospoda s pomočjo zapeljancev pridobiti to veliko narodno premoženje.

Do tega k sreči seveda nikdar ni prišlo, kajti že koncem septembra l. 1918 so postala tujim nasilnikom na Cetinju tla prevoča ter so drug za drugim kolikor mogoče, neopaženo zdrknili preko Lovčena v Kotor in potem v notranjost Avstrije, kamor je tudi sam guverner Clam-Martinitz došel še pravočasno k popolnemu polomu.

T. G.

AVTOMOBILIZEM

Avtomobilski svetovni rekordi

Pred kratkim je vse svetovno časopisje prineslo vest, da je hitrost 400 km na uro pokošena. Sir Malcolm Campbell je potokel svoj lastni rekord, ki je znašal 396.040 km/h, s tem da je v svojim posebnim dirkalnik avtomobilu »Blue Bird« na obali Daytona Beacha na Floridi vozil s hitrostjo 408.630 km na uro. Potokel je torej lanski rekord za celih 12 km 590 m.

Lov za rekordi se v splošnem smatra kot prižakan zadnjih let. Temu pa ni tako. Rekordna brzina je vladala prav za prav še pred letom 1900. Službeno je registrirano, da je že leta 1898 francoski vozač Chasseloup na elektromobilu Jeantaud dosegel hitrost 63.150 km/h. Naslednje leto je bilo celo zelo bogato na rekordi. Vsi trije so dosegli na elektromobilih. Jenatzy je dosegel 66.680 km/h, Chasseloup 93.750 km/h in zopet Jenatzy 105.880 km/h. Kakor je torej videti, v enem samem letu je bil napredek 59.200 km, kar je za tedanje stopnje tehniške vsekar zelo veliko. Do leta 1902 je borba za svetovni hitrostni rekord mirovala. Tedaj pa se je pojavil Serpollet s parnim vozilom, ki ga je sam konstruiral in s tem je dosegel povprečno hitrost 120.800 km/h. Še v istem letu so bencinska vozila ta rekord potokla. Van-

derbilt je dosegel 122.480 km/h, a Fourmter s istim modelom Mors 60 k. s. 123.28. Za nekaj več kot 11 km/h je potokel ta rekord v naslednjem letu Muray z vozilom Gobron 100 k. s. Službeno je njegova hitrost registrirana s 134.320 km/h. Z isto topo vozila je potem v letu 1904 dosegel vozač Rigolly 152.640 km. V istem letu imamo še tri izboljšanja rekorda. Caters je dosegel na Mercedes-Benzu 90 k. s. 166.520 km/h, Rigolly na Gobronu 166.660 km/h ter Batras na Darracq-u 168.220 km/h. Naslednje leto smo imeli samo en poseben rekordni polzkuš. Hemery je dosegel na Darracq-u 200 k. s. 176.470 km/h. Leto 1906 beleži zopet rekord. Tokrat je s parnim vozilom Stanley dosegel vozač Marriot 195.650 km/h. Po tem rekordu je bil promor do leta 1909, ko je Hemery dosegel na avtomobilu Benz 202.090 km/h. Ta rekord se je držal komaj leto dni. Na isti tip avtomobila je dosegel Barney 211.260 km/h. Od leta 1910 do 1922, torej celih 12 let se Barneyev rekord ni potokel. Deloma je vplivala svetovna vojna na te polzkuš, deloma pa nova struja v avtomobilizmu, ki je hotela na vsak način izkoristiti za redni promet bencinsko vozilo. Od leta 1922 naprej pa imamo v vsakem letu najmanj po en nov rekord. Lee Guinness je dosegel na »Sunbeam«-avtomobilu hitrost 215.240 km/h. Naslednje leto se pojavlja strastni sportnik Malcolm Campbell, ki na avtomobilu istega fabrika točle Lee Guinnessov rekord s 217.170 km. Leto 1924 ima tri rekorde: Thomas (Delage) 230.540 km, Elridge (Fiat) 234.980 km/h, ter Campbell (Sunbeam) 235.210 km/h. Prihodnje leto pa točle Campbell svoj lastni rekord s hitrostjo 242.800 km/h. Leto 1926 beleži dva rekorda: Segrave (Sunbeam) 242.800 km/h — torej enak Campbellovemu rekordu — in Thomas (Thomas-Special) 272.450 km/h. Leta 1927 je zopet Campbell na visku; dosegel je 281.440 km/h. Pa ne za dolgo. Major Segrave točle ta rekord na Sunbeamu s motorjem 24 cilindrov s 326.670 km/h. Leta 1928 vidimo zopet Segravea na dirkališču, prav za prav na plaži Daytona Beacha, kjer je dosegel 332.060 km. Tedaj se pojavi nova »vezdca«: Rey Keech. Ta je Campbellov rekord popravil s 335.400 km. Leto 1929 je bilo za majorja Segravea zadnje slavno. Dosegel je hitrost 372.470 km/h, in kakor da noče izkazati spoštovanja je tragično ponorečenemu Segraveu se Campbell ne javlja do lanskega leta. Tedaj je dosegel 396.040 km, a letos se mu je, kakor rečeno, posrečilo, da točle mejo 400 kilometrov na uro.

Velika noč na Rabu

Hotel — penzion Zagreb

Odlična preskrba z vsemi taksami Din 55 do 65 — Brzjavci: Zagrebhotel Rab.

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Potreba po socijalni vzgoji

Pril nas so različne socialne ustanove in vradi v moških rokah. Kolikor so se žene dosedaj udeleževale na socialnem polju, se je vršilo na nekak amaterski način — z organizacijo prireditelj, s prirejanjem donatnih zbirki in sliden. V naprednejših državah pa je to področje že davno v rokah strokovno naobrazbenih ljudi, predvsem žen, ki pa so vzposobljene v to z absolutno na posebnih socialnih šolah, ki jih upravljujejo do naslova socialnih skrbnic. Za uveljavitev možnosti in metod socialne vzgoje in pouka za doraščajočo žensko mladino in ženski svet so se trudile zlasti žene. Pri tem jih je vodilo dvoje različnih misli. V prvi vrsti reakcija proti estetizirajoči smerni, ki je bila dolgo značilna za dekliško vzgojo. Nadalje močna povezanost ženskega gibanja s socialnimi problemi in nalogami.

Enostranska usmerjenost dekliške vzgoje v estetsko in receptivnost, ki je bila svedočna spolna, je stala v tako očitnem nasprotju z zahtevami resničnega življenja, da so stari učitelji in mladina sama stremeli in zahtevali novo usmerjenje. Estetsko vzgojena dekleta niso bila zmogla, da bi prav razumela in delovala v svetu gospodarskih in socialnih preobratov. Ostale so tuje v tem svetu, brez razumevanja in zanimanja za široko okolico, brez skupnosti z delovnimi plastmi naroda, neudležene na delovanju moza, nepriljavljene na dolžnosti, ki so jih stavili nanje dom, poklic ali socialno življenje.

Zanimivo je, kako je bila n. pr. v Nemčiji realizirana želja po socialni usmeritvi ženske vzgoje, ki so jo stavile žene v zvezi z zahtevami reformi ženskih šol, ki naj bi sploh dale več in boljšega historičnega in realnega znanja. V Prusiji je bila l. 1908 ob priliki reforme ženskega šolstva priključena višjim dekliškim šolam enošolna ženska šola, ki pomeni prvi poklicne, vstaviti v učni načrt tudi socialno vzgojo. Ta zavod, ki je postal po svojem bistvu stanovska šola, je bil že od početka namenjen poleg splošne znanstvene izobrazbe tudi poštenjavnju posebnih nalog žene. Dekleta pa, ki se niso pripravila v kakem zavodu za nadaljni študij ali pa so se po končanem študiju posvetila poklicni izobrazbi, so bila posebno potrebna socialne vzgoje. To so bila največ iz premožnih krogov, torej tistih plasti, katerim je prinesla moderna ureditev dela vse ojaševanje in pridobitve, za katere pa so zaradi tega nastale tudi nove dolžnosti. Potreba po socialni vzgoji je bila večji meri kakor dekletu, ki so obiskovali gimnazij, ker je te boljše zgodovinski pouk in tudi latinska in grška literatura v neki meri poznala za zadeve in probleme javnega in političnega življenja. Tudi je pogrešala socialno vzgojo kakor tista mladina, ki se je zgodaj poveljati poklicu in s tem pridobi številne stike z delovnimi plastmi naroda. Poklicno zaposlena žena ali mož navadno kolikor toliko spoznata življenjske pogoje drugih družabnih plasti. Tako so manj nevedni in raznodušni za naloge javnega življenja. Zato naj bi bila ta ženska šola ustvarila neko ravnotežje. Dekletom naj bi nudila izobrazbo, ki bi jim usposobila za vedno hušnje naloge žene v rodbini, poleg tega bi jih vodila do razumevanja socialnih dolžnosti.

Če je bila starijša zahteva po socialnih učnih predmetih na tej ženski šoli, kjer bi bila dekletom, ki lahko uživajo vse, kar nudi obilna kultura, in ki imajo zato tem zobje dolžnosti proti skupnosti, pokazana pot h izpolnjevanju socialističnih dolžnosti — je bil na drugi strani potreben socialni pouk na nadaljevalnih šolah za dekleta iz srednjih slojev in delovnih plasti naroda, da bi jim bilo s tem olajšano samostojno

Življenje v poklicno in socialno življenje

(A. Hec Salomon).
Katero od teh idej so bile uresničene in kakšna so bila izkustva o koristi in primernosti take vzgoje, je drugo poglavje. V zvezi s tem bi le še govorila o drugi misli, ki je vodila do ustanovitve socialnih vzgojnih možnosti za žene. To je naraščajoča važnost socialnih stremeljenj, ki vedno bolj nadomeščajo karitative metode in pomožne akcije, dalje močna socialna usmerjenost ženskega gibanja, ki je morala vzbuditi željo po socialni naobrazbi, po socialnem znanju.

Čim več je poleg individualnih, socialnih vzporedov za pomanjkanje, čim bolj pronicna spoznanje, da je današnja ureditev družbe vir vse bede in tiske, tem odločnejša postaja zahteva po urejenem od javnih ustanov vzdrževanem socialnem skrbstvu namesto slučajnosti, od pripravljenosti zasebnih prirediteljev zavise pomoči. Pomoči naj se ne usmeri na posameznika, ki je pomoči potreben, temveč požaljšajo naj se odstraniti splošni vzroki bede. Karitas se izpremeni v socialno delo, socialno reformo in socialno politiko. Pomoči bednim ne zahteva le pravega mišljenja. Za to so potrebne organizacije in institucije, preko katerih najde tisti, ki hoče pomagati, pot do pomoči potrebnim — ki posredujejo med enim in drugim. Skupnost postane nositeljica široko razpredenega socialnega skrbstva, ki se polasti vedno več strani podnebnega življenja in premišljeno, po gotovem načrtu odvzame individualju to skrb.

Etično pojmovanje dela

Pred četrtstoletjem se kontoristka ali drugo poklicno zaposleno dekle nikakor ni bilo na isti družabni stopnji kakor hčerka, ki se je doma ukvarjala z ročnimi deli in lektiro, muziciranjem, sploh različnim diletantstvom — s kuhno in gospodinjstvom poslila pa se je pripravljala na svoj morebitni zakonski stan. Po vojni so se razmere izpremenile; seveda je nastopila izprememba pri nas počasneje in še danes v veliki meri odloča dobra družina, saj v naše malomestno življenje še niso udarili valovi razvoja v širnem svetu. Vendar je tudi v našem družabnem življenju opaziti, da se je prav v vstopem ženo v poklicno, gospodarsko življenje nekoliko zabrisala meja med plastmi, ki je v malem mestu zlasti ostro začrtana. Povsod na svetu je žena kot gospodarski faktor, kot samostojen in tvoren član človeške družbe povzročila prekrat v socialnem ustroju življenja. V istem obratu so ti tovarišice žene vseh stanov: v družbi zopet se snidejo žene vseh stanov: doktorica in zaščitna sestra, inženjerka in izvedenka v kosmetiki obujejo na isti stopnji, medtem ko ostajajo pri možih strogo ločeni stanov.

Seveda pa je še pre mnogo takih žen, ki se ne zavedajo sebe in svojega poslanstva in katerim poklic ni v nitemer izpremenil in ustrojil duševnega obraza in jim ni razširil obzorja, ki je ostalo ozko in na katerem se ni izšla misel na skupnost, ker pač v poklicu ne vidijo drugega kot provizorij, prehodno dobo pred preskrbo v zakonu. Tem ženam poklic ne pomeni nekaj bistvenega, nekaj, česar bi ne mogle pogrešati, kar šele pomeni aktivno udeležbo na življenju. Zato seveda ne izpolnjujejo svoje naloge, kakor bi jo morale, kajti ženam, ki so stopile v javno življenje v trenutku, ko sta se najboljšoteje razcvetela korupcija in protekcijonizem, one pa so bile še nekako neokuzene od te nalezljive bolezni, je pripadla naloga, da v politikci, v javnem življenju, v poklicnih spet etiko, etično pojmovanje dela. In v tem, z neizpolnjevanjem te naloge, greše mnoge, kakor kaže.

Značilen je primer neke mlade sodniške pripravnice, kateri so poverili zadevo neke

mladoletne deklice, skoro otroka, katero je zlorabil lastni oče. Ta se je izrazila, da so ji kolegi nalašč prisodili ta kočljivi primer, ker vedo, kako neprijetno ji je to.

Ta izjava, mislim, zadostno osvetljuje odnos do poklica tega dekleta, ki pa ni osamljena pojava. To je izrazit tip dekleta z meščansko ideologijo, ki namesto toplega razumevanja, ki bi skozi vse zakone in dolžbe videlo in našlo človeka, ni prineslo v svoj poklic drugega kakor suho znanje. To pa je vse pre malo. Če zahtevamo žene, da bodi socialno skrbstvo, mladinsko skrbstvo in mladinsko sodstvo v rokah žen, kakor je to v Nemčiji, Avstriji, Angliji itd., če zahtevamo, naj ustanove mesto policijske zdravnice, ne zahtevamo tega zato, da bi žene zasedle čim več mest v javni službi in sodejale kruh možem, in ne mislimo pri tem žen, ki imajo to strokovno kvalifikacijo, temveč žene, ki imajo poleg temeljite strokovne tudi duševno usposobljenost, ki preko vseh formalnosti iščejo in najdejo človeške vzroke, ki so prežete od ljubezni do svojega poklica. Če imaš kakor v teh poklicih opraviti z živim življenjem, s trpečimi ljudmi, boš s pridom vršil svojo dolžnost le, če nisi v sebi močan čut odgovornosti in mnogo ljubezni do človeka. Ta naj bi prevajala žene, katerim bi morali biti poverjeni ti poklici, zakaj je žena bo lahko v resnici pomagala, v resnici razumela, se mogla približati in si pridobila zaupanje dekleta, ki je zašlo na stranpoti, zapeljanega dekleta, padle žene, s katerimi imajo sedaj še opraviti moške uradne osebe, katere po večini gledajo nanje hladno razumsko kakor na poljudno uradno zadevo. Žena ženi je vse drugače blizu. Seveda pa mora biti taka žena cel človek, ki zatavi vse sile za svoje delo, s katerim bo tako ustvarila pozitivne vrednote, katero pa bo oplodilo tudi njo samo in ji dalo čustvo polnote človeka, ki ustvarja.

Ruša Zidar

Marija Červena umrla

V Pragi je preminila v starosti 78 let Marija Červena, vdova po znanem češkem prvobrotelju v Rusiji, Otokarju Červenem. L. 1914. ob začetku vojne je bila stara 60 let. Ob prvem bobnenju topov je ustanovila odbor Čeških žen v Kijevu, kjer je živela, da omili trpljenje prizadetih. Marija Červena je bila predsednica tega odbora, ki pomeni v resnici prvi češki rdeči križ. Njena hiša je bila skladišče, iz katerega je bilo poslanih netroj darov legionarjem na fronto. Neštivilo dobrih del je storila za češke legionarje. Po vojni sta se vrnila ona in njen mož v Prago kot reveža, ker sta morala pustiti vse premoženje v Kijevu. Tudi v domovini je mislila le na druge. Takrat je prišlo mnogo ruskih študentov v CSR. Marija Červena je bila med tistimi, ki so organizirali pomožno akcijo in so stremeli za tem, da ohranijo rusko inteligenco.

Pojasnje

Ker so v članku »Stužkinjice« v ponedeljkovi izdaji »Jutra« od 7. t. m. nekatere neotečnosti o organizaciji ženskih društev, prosimo, da izvolite priobčiti naslednje pojasnilo:

Pobuda na ustanovitev Zveze gospodinjstev je bila izšla iz vrst stužkinj, in sicer onih, katerim se je videlo delovanje Poselske zveze prepočasno in so si predvsem želele več izobrazbe, kar jim bi nudili razni tečaji (kunanje, nemščina, petje, šivanje itd.) Ker so se zavedale lastne moči, se jim ni sdeho več neobhodno potrebno moško vodstvo in so se hotele postaviti na lastne noge. Duša te male skupine je bila sedanja predsednica ZGP gospa Marija Petričeva. Da bi vzbudila zan-

manje za svoj pokret med slovenskimi ženami, zlasti med gospodinjami, se je prijavila s svojim referatom o organizaciji gospodinjstev pomočnice za kongres Jugoslovenskega ženskega saveza, ki je bil v Zagrebu v oktobru l. 1930. Ga. Petričeva je vzbudila s svojim referatom veliko zanimanja ne le med Slovenkami, temveč tudi med Hrvatkami in Srbkinjami, ki imajo po veliki večini hišne pomočnice — Slovenke.

Naloga vsake nacionalne ženske zveze je, da pomaga ustanoviti nova potrebna ženska društva. Jugoslovenski ženski savez je torej s tem, da je dal priliko g. Petričevi, razviti program novega društva pred zastopnicami najvišje skupne ženske organizacije, izvršili šele del svoje dolžnosti. Treba je bilo načrt tudi realizirati, morali so se predvsem najti prostori za snajalšče. Mislimi smo morale tudi na to, da nova organizacija nima nobenih sredstev. Ker pa ima šolska kuhinja kraljice Marije, katero vodi TKD »Atena«, na razpolago brezplačno prostore od ljubljanske občine, je uprava saveza prošila pred predsednico »Atene« go. Krofotvo, da odstopi ob nedeljah popoldne, ko kuhinja ne obratuje, prostore ZGP, kar se je tudi zgodilo.

Shajalščice v Prečni ulici pa je bilo že začasno in se sedaj nahaja v Delavski zbornici. Zveza gospodinjstev pomočnic je namreč kot strokovna organizacija prav tako kakor Poselska zveza član Delavske zbornice, od katere je upravičeno zahtevala in tudi dobila potrebne prostore. Kot ženska organizacija je ZGP direktno vključena v Jugoslovenskem savezu, med tem ko je Poselska zveza članica JZS preko Krščanske ženske zveze, ki je njena centrala.

»Atena« je vodila na željo tudi posebne tečaje za pomočnice za jezikovni pouk, šivanje in kuhanje, predavale pa so tudi članice raznih ženskih društev ter skupno pomagale mladi organizaciji, kateri je od obstoja in ves čas njenega delovanja nudila ga. Krofotvo izdatno pomoč.

Kolodvoraki mislijo pa je še organizirala v Ljubljani Krščanska ženska zveza, ki je članica Mednarodne katoliške organizacije za varstvo deklet. Jugoslovenski narodni ženski savez Ljubljana — Franja Tavčarjeva, predsednica, Štebi Pleško, tajnica.

»Stužkinjice«. Pod tem naslovom je pisec L. M. v ponedeljkovi številki »Jutra« od 7. t. m. med drugim poročal, da je bila na ustanovnem občnem zboru Zveze gospodinjstev pomočnic za predsednico izvoljena Petričeva, nekdanja voditeljica strogo versko orijentirane Poselske zveze. Ni res, da bi bila Petričeva kdaj voditeljica ali odbornica omenjene zveze. Tudi ni res, kakor zatrjuje pisec omenjenega članka, da v delu na skušnjinje še nihče ni pričel orati ledine. Res pa je, da se na tem polju že četrto desetletje orje ledina. Da se pa to sloveško delo na splošno še ni dovolj razširilo, so vzrok strankarski prepričji, ki so prepredili še marsikaj oruzega dobrega. — Petričeva, predsednica Zveze gospodinjstev pomočnic.

Pravda se skušnjinje. Pod naslovom »Stužkinjice« je zadnje ponedeljsko »Jutra« objavilo članek o delovanju in nehanju stužkinj v Ljubljani, o delovanju raznih organizacij in zavodov, ki se brigajo za žene, in o potrebi skrbnejše in naprednejše socialne organizacije tega stana. Članek je imel namen, zainteresirati široko javnost in odločilne čimtelje na nekatere pomanjkljivosti v našem socialno-političnem življenju, ki jih bo najnuj treba odpraviti. — Da članek ni ostal povsem glas vpijočega v puščavi, potrjuje dejstvo, da je »Slovenec« v sredo prinesel kar dva obširna članka, v katerih polemizira z kvazijani našega sodruštva. Podoba je, da krogi, ki jih predstavlja »Slovenec«, kar ne prinesejo, da bi se še kdo izven njih ukvarjal s socialnim vprašanjem skužkinj; bolj je kakšna na ksta bedna in neorganizirana pri nas,

z večjo strastjo si ti krogi lastijo jerobstvo nad njo. Oba »Slovenčeva« odgovora sta napisana v takšnem navalu boleznega tanatizma, da se resno prekaži z njima ne da. Mi lahko Zvezi gospodinjstev pomočnic, ki se je ustanovila in ki deluje brez tega jerobstva in ki je iz vsega, v našem članku objavljenega gradiva šla gospodom menda najbolj na živce, želimo samo čim več uspeha in zmage.

Znana nemška pisateljica Ina Seidlova je bila izvoljena za članico prve akademije umetnosti. Seidlova je poleg Ricarde Wucherne druga žena, ki je postala članica te ustanove.

Nova zemlja za naseljence

3. t. m. je odrinila iz Moskve na Wranglov otok sovjetska ekspediciija, ki šteje med svojimi člani tudi rudarskega inženjerja in kemika. Njima je poverjeno, da do dobra preiščeta notranost otoka. »Svečerna Moskva« pričbuje o tej ekspediciiji na daljni otok zanimive podrobnosti. Senzacionalno učinkuje zlasti odkritje, da je docela napočeno doslej razširjeno splošno mnenje, da je Wranglov otok neprikladen za stalno bivališče ljudi. Navzile temu, da se je na tem otoku izgubilo več ameriških odprav, trdijo ruski učenjaki, da so življenjske razmere mnogo ugodnejše kakor se je doslej domnevalo.

Ze 15. junija 1926 je odšla iz Vladivostoka s staro ladjo »Stavropole« na Wranglov otok odprava, ki jo je vodil polarni potnik in raziskovalec Ušakov. Z njim je bilo tudi 14 Čukčev, ki so želeli naseliti se na Wranglovem otoku. Meteorološke razmere so bile zelo povoljne in odprava je srečno dosegla zaželeni cilj. »Stavropole« se je zadržal v Rogersovem zalivu in kmalu nato je začela prva kolonija na otoku svoje življenje. Bila je odrezana od vsega sveta in se je začela pripravljati na prezimovanje, kajti klimatične razmere na otoku so zelo nepovoljne. Povprečna letna temperatura znaša 21 stopinj pod ničlo. In res, kolonija je vzdržala. Sovjeti so organizirali na otoku meteorološko, hidrološko in geološko postajo in za kolonistične Čukče so otvorili posebno šolo. Naslednje leto so strokovnjaki dognali, da živi na otoku polarna lisica, mrož in moraki volk. Življenjski pogoji so po tej strani docela povoljni, zato bo začela Rusija ta otok polaganoma kolonizirati, še prej pa se bo prepračila, če je otok bogat tudi na rudnih, kar je zelo verjetno.

Smrt skladatelja koračnic

V Readingu (Pennsylvania) je umrl v 78. letu skladatelj koračnic John Sousa. Preden je danes vladajoči jazz nastopil svoj zmagoviti pohod po svetu, je bil Sousa skoraj edini Amerikan, ki se je s svojimi skladbami proslavil širom vsega sveta. Sousa je bil nemško-španskega porekla, rodil se je v Washingtonu in je že s 16. letom postal kapelnik v nekem varietetu. Pozneje je bil član potujoče gledališke družbe. Napisal je komično opero »Tihotapec«, ki je dosegla priličen uspeh, a se ni odražala na repertoarju. Pozneje je postal kapelnik ameriške mornarice, končno pa je osnoval lasten orkester godbenikov in prepotoval z njim Afriko in Avstralijo. S tem orkestrom je imel veličanske uspehe na svetovnih razstavi v Chicagu l. 1893, in na pariški svetovni razstavi l. 1900.

Smrt kolonialnega pionirja

V Belgiji je umrl 70letni predsednik Societete Generale de Belgique, Jean Jadot. Po poklicu je bil železniški inženjer. V tem svojstvu je gradil v Egiptu in na Kitajskem velike železniške proge. L. 1900 ga je pozvala belgijska vlada domov in mu poverila važno funkcijo v svojih kolonijah. Deloval je v velikim uspehom v belgijskem Kongu, potem pa je postal predsednik uvodoma omenjene družbe, ki si je stekla neverjetnih zaslug za belgijsko kolonizacijo Afrike.

MALI OGLASI

Službo dobi
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (1)

Službe išče
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (2)

Pošten mladenič
Išče službo na večje posesti ali v trgovini in oglašnem oddelku »Jutra«. 7993-2

Auto, moto
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (10)

Posestvo
7 orlov valjk, na prometnem kraju, 10 minut od kolodvorca St. Jurij ob juž. žel. prodam. Ponedbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Lepe posestevce«. 7780-20

Stanovanje
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro 5 Din. (21-a)

Sobe išče
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro 5 Din. (28-a)

Starejšo dekle
vauka kromkih del (ni trojčnja) sprejemam s l. apr. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Stročna št. 3126«. 7991-1

Pošteno dekle
povezbo za vse bližnja dela, s spajanjem nemščine, išče službo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 7994-3

Postrežnica
srednjih let, vajena kuhe iz kuhinjskega del, išče zaposlitve. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 8083-2

Kapital
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (16)

Stanovanje
Išče sobno, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Lidobno«. 8007-31a

Učiteljica
Išče primerno stanovanje. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Sama«. 7432-21a

Stroji
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (29)

Siviljo
na šifro pošiljo, iščem na dom. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 8078-1

Čevljar, pomočnik
na šifro pošiljo, iščem na dom. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 8120-2

Pouk
Benedic 1 Din; na danje naslova ali na šifro 5 Din. (14)

Pohištvo
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (12)

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Trisob. stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Sobo odda
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro 5 Din. (28)

Služkinjo
vedno, pošteno in snažno dekle, vajeno vseh gospodinjstevskih del in ki ima ljubzen do otrok, sprejem. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 7888-1

Plačilni natakark
srednjih let, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Katakark«. 7997-2

Nemško konverzicijo in pouk
nudi izobražena gospa po Din 12.— za uro. Dva učena skupaj samo Din 15.— za uro. Poljskoga česta 13/11 lere. 7935-4

V najem
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (17)

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Sobo odda
Vauka beseda 50 par; na danje naslova ali na šifro 5 Din. (28)

Motor
na oglašni plin 10-12 HP ali samo pod na plin k. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Plinova peča«. 7969-29

Mizar, vajenca
v hrano in stanovanje v hči, sprejem Osterman. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 7872-1

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Mesnico
samo na prometnem kraju prodam v najem ali kupim posredno. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Mesnica«. 7935-21

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Sostoanovaje
sprejemam na dobro domačo hrano in sploh vse okrbno Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 7922-23

Telefon 2059
PREMOG suha drva Pogačnik, Bohoričeva št. 5.

Trg. pomočnika
vajalčne proste, zmogla skovenice in nemščine, sprejme galanterijska trgovina. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8002-2

Dober vrtnar
ki zna posebno dobro gojiti ciklane, kranjčevce, hortenzije in druge kulturne rastline, s dolgoletnimi spričevaji in nemško vrtnarsko šolo, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vrtnar 378«. 7922-2

Din 125—
1 m³ zdravih bukovih drv prima kakovosti nudi Velepič, Sv. Jerjega c. 25. Telefon 2708. 8153-15

Manjši lokal
v prometni ulici v Ljubljani v najem ali kupim posredno. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Prometna točka«. 8021-21

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Sostoanovaje
sprejemam na dobro domačo hrano in sploh vse okrbno Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 7922-23

Prijazno sobo
opremljeno o d d m s takoj mirni gospodini. Nudim ji dobro domačo hrano ter vse okrbno. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 7922-23

Dekle
na vsa hišna dela in s k. k. tako sprejemam k 2 osebam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Enodružniško hišo
v ljubli, okolici kupim. — Ponedbe s opisom in ceno na oglašni oddelku »Jutra« pod »70.000«. 8010-20

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a

Sostoanovaje
sprejemam na dobro domačo hrano in sploh vse okrbno Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 7922-23

Pozor
menze, gostilničarji, restavratereji in trgovci!!
Pe izredno nizki cenil prodajamo na drobno in debelo, dokler traja zaloga ribane kumare za salato in omake, ribane jed, buče

Trgov. pomočnik
4 rad sprejemam službo v mestu ali v okolici. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8002-2

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Prodajalka
mlečja moč, žudeca v trgovini, išče službo. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra«. 8021-1

Posost
Vauka beseda 1 Din; na danje naslova ali na šifro pa 5 Din. (29)

Stanovanje
Išče družino, parketirano, s hčom na l. maj. Kletna stanovanja izključena. Ponedbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Solidnost«. 8176-21a